

**საქართველოს რეგიონული განვითარების და ინფრასტრუქტურის
სამინისტრო**

საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი

**წყალტუბოს მუნიციპალიტეტის სოფელ ჟონეთში მდ. რიონის
ნაპირსამაგრი სამუშაოების პროექტის
სკრინინგის ანგარიში**

**შემსრულებელი:
შპს „ინჟინერიუსი“**

**თბილისი
2023 წ.**

1 ინფორმაცია დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ

ნაპირსამაგრი სამუშაოების საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო და სატენდერო პროცედურების ჩატარებასთან დაკავშირებული ტექნიკური დოკუმენტაცია შედგენილია საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს გამგებლობაში არსებული სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება – საქართველოს საავტომობილო გზის დეპარტამენტის და შპს ინჟინერიუს-ს შორის გაფორმებული ხელშეკრულების (ხელშეკრულება სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ე.ტ. 90-22) საფუძველზე.

საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ქ. წყალტუბოს მუნიციპალიტეტის სოფელ ქონეთის ტერიტორიაზე, მდ. რიონის მარჯვენა ნაპირზე.

საპროექტო უბნის მახლობლად განლაგებულია საცხოვრებელი ნაკვეთები და შენობა ნაგებობები. წყალდიდობის და წყალმოვარდნის დროს ხდება ჭალის ზედა ტერასის დიდი ნაწილის დატბორვა. იტბორება, როგორც საკარმიდამო ნაკვეთები, ასევე საცხოვრებელი სახლების პირველი სართულები.

საპროექტო ტერიტორიაზე მდ. რიონი სწორხაზოვნად მიედინება და მისი კალაპოტის საშუალო სიგანე შეადგენს 200 მ-ს. საპროექტო უბანი იწყება არსებული სახიდე გადასასვლელიდან და სრულდება პირველივე რიონის მარჯვენა უსახელო შენაკადთან. საპროექტო უბანზე შეინიშნება მდინარის მარჯვენა ნაპირის გვერდითი ეროზიები და ზედა ტერასის სეზონური დატბორვის კვალი.

პროექტი განმხორციელებელია საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ.

საკონტაქტო ინფორმაცია

საქმიანობის განხორციელებელი	საავტომობილო გზების დეპარტამენტი
იურიდიული მისამართი	საქართველო 0160, ქ. თბილისი, ალ ყაზბეგის №12
საქმიანობის განხორციელების ადგილი	წყალტუბოს მუნიციპალიტეტი სოფ. ქონეთი
საქმიანობის სახე	ნაპირსამაგრი სამუშაოები (გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის II დანართის პუნქტი 9.13)
საკონტაქტო პირი:	გია სოფაძე
საკონტაქტო ტელეფონი:	599 939209
ელ-ფოსტა:	Giasopadze@georoad.ge

2 ანგარიშის მომზადების საკანონმდებლო საფუძველი

წინამდებარე გარემოსდაცვითი სკრინინგის ანგარიში მომზადებულია საქართველოს კანონის „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“ საფუძველზე. განსახილველი პროექტი მიეკუთვნება კოდექსის II დანართით გათვალისწინებულ საქმიანობას, კერძოდ:

• პუნქტი 9.13 – „ნაპირდაცვითი და სანაპირო ზოლის ეროზიის შესაკავებლად ან/და სანაპირო ზოლის აღდგენის მიზნით გათვალისწინებული სამუშაოები, აგრეთვე საზღვაო სამუშაოები, რომლებითაც შეიძლება სანაპიროს შეცვლა მშენებლობის მეშვეობით (კერძოდ, დამბის, ჯებირის, მიწაყრილის განთავსება და ზღვისგან დაცვის სხვა სამუშაოები), გარდა მათი სარეკონსტრუქციო სამუშაოებისა“.

ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით საქმიანობა ექვემდებარება კოდექსის მე-7 მუხლით გაწერილ სკრინინგის პროცედურას. ამავე კოდექსის მე-7 მუხლის მე-4 პუნქტის მოთხოვნებიდან გამომდინარე წინამდებარე ანგარიში მოიცავს:

- ინფორმაციას დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ;
- ინფორმაციას დაგეგმილი საქმიანობის მახასიათებლების, განხორციელების ადგილისა და შესაძლო ზემოქმედების ხასიათის შესახებ.

სკრინინგის განცხადების რეგისტრაციიდან არაუადრეს 10 დღისა და არაუგვიანეს 15 დღისა სსიპ-გარემოს ეროვნული სააგნეტო, შესაბამისი კრიტიკულების საფუძველზე მიიღებს გადაწყვეტილებას იმის თაობაზე, ექვემდებარება თუ არა დაგეგმილი საქმიანობა გზშ-ს.

3. გარემოსდაცვითი კოდექსის მე-7 მუხლით გათვალისწინებული კრიტიკულები

საქმიანობის მახასიათებლები

ნაპირსამაგრი სამუშაოები.

საქმიანობის მასშტაბი შეზღუდულია - საპროექტო გადაწყვეტილება გულისხმობს საპროექტო უბნის ფარგლებში მდ. რიონის მარჯვენა ნაპირის დაცვას ეროზიისგან ქვაყრილის ბერმის მოწყობით.

პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების განხორციელების შედეგად, ობიექტზე უარყოფითი კუმულაციური ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი.

ბუნებრივი რესურსებიდან წყლის დაბინძურების ძირითადი რისკები უკავშირდება გაუთვალისწინებელ შემთხვევებს: ნარჩენების არასწორი მართვა, ტექნიკისა და სატრანსპორტო საშუალებების გაუმართაობის გამო ნავთობპროდუქტების დაღვრა და სხვ., რასთან დაკავშირებითაც სამშენებლო მოედანზე დაწესდება შესაბამისი კონტროლი.

არსებითი შესაძლო ზეგავლენა ბიომრავალფეროვნებაზე არ არის მოსალოდნელი.

ნაპირსამაგრი სამუშაოების დროს წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენების (მაგ. ზეთებით დაბინძურებული ჩვრები, და სხვ.) რაოდენობა იქნება უმნიშვნელო. შესაბამისად, ნარჩენების მართვის გეგმის მომზადება საჭირო არ არის. საქმიანობის სპეციფიკის გათვალისწინებით, ტერიტორიის ფარგლებში გრუნტის დაბინძურება მოსალოდნელია მხოლოდ გაუთვალისწინებელ შემთხვევებში: ტექნიკის, სატრანსპორტო საშუალებებიდან საწვავის ან ზეთების ჟონვის შემთხვევაში და საყოფაცხოვრებო ნარჩენების არასწორი მართვის შემთხვევაში.

სამშენებლო ტექნიკას უნდა ჰქონდეს გავლილი ტექდათვალიერება, რათა არ მოხდეს მიდამოს გაჭუჭყანება ზეთებითა და საპოზი საშუალებებით. სახიფათო ნარჩენების (მაგ. ზეთებით დაბინძურებული ჩვრები, და სხვ.) რაოდენობა იქნება უმნიშვნელო. შესაბამისად, ნარჩენების მართვის გეგმის მომზადება საჭირო არ არის.

საქმიანობის პროცესში არასამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა არ არის მოსალოდნელი. ასეთის არსებობის შემთხვევაში, მათი მართვის პროცესში უნდა გამოიყოს დროებითი დასაწყობების დაცული ადგილები.

საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შეგროვება მოხდება შესაბამის კონტეინერებში. ტერიტორიიდან საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანა მოხდება ადგილობრივ ნაგავსაყრელზე. სახიფათო ნარჩენების დროებითი დასაწყობება მოხდება სამშენებლო მოედანზე ცალკე გამოყოფილ

სათავსოში. სამუშაოების დასრულების შემდომ, სახიფათო ნარჩენები გადაეცემა იურიდიულ პირს, რომელსაც ექნება წევართვა ამ სახის ნარჩენების გაუვნებელყოფაზე. სამუშაოების დასრულების შემდგომ, ტერიტორიები მოწესრიგდება და აღდგება სანიტარული მდგომარეობა. ამდენად, რაიმე სახის კუმულაციური ზემოქმედება გარემოზე მოსალოდნელი არ არის.

გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედების ფაქტორებიდან აღსანიშნავია ატმოსფერული ჰაერის უმნიშვნელო დაბინძურება.

ნაპირსამაგრი სამუშაოების ჩატარების პერიოდში, ატმოსფერულ ჰაერზე ზეგავლენა მოსალოდნელია მხოლოდ მოძრავი წყაროებიდან, კერძოდ გამოყენებული ტექნიკის ძრავების მუშაობით გამოწვეული გამონაბოლქვებით, რაც არსებით ზემოქმედებას არ მოახდენს ფონურ მდგომარეობაზე;

არსებულ პირობებში დაგეგმილი სამუშაოები მნიშვნელოვნად ვერ შეცვლის ფონურ მდგომარეობას. პროექტის განხორციელებისას ემისიების სტაციონალური ობიექტები გამოყენებული არ იქნება. ზემოქმედების წყაროები წარმოდგენილი იქნება მხოლოდ სამშენებლო ტექნიკით, რომლებიც იმუშავებენ მონაცვლეობით. ჰაერში CO₂-ის გაფრქვევა მოხდება სამშენებლო ტექნიკის მუშაობის შედეგად.

ასევე, უმნიშვნელო ამტვერება მოხდება ინერტული მასალების მართვის პროცესში. აღსანიშნავია, ისიც, რომ სამუშაოები გაგრძელდება მხოლოდ შეზღუდული დროის განმავლობაში. აღნიშნულიდან გამომდინარე, პროექტის გახორციელების მშენებლობის ეტაპი ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე მნიშვნელოვან ნეგატიურ ზემოქმედებას ვერ მოახდენს.

საპროექტო ტერიტორიაზე ხმაურის გავრცელების ძირითადი წყაროა სამშენებლო ტექნიკა. სამშენებლო სამუშაოების დასრულების შემდგომ ხმაურის წყაროები შეწყდება.

სამშენებლო ტექნიკის მუშაობა რეგლამენტირებული იქნება დღის სამუშაო დროთ და ფიზიკურად არავითარ ზემოქმედებას არ მოახდენს ადამიანების ჯანმრთელობაზე.

ნაპირსამაგრი სამუშაოების ჩატარების პერიოდში აღნიშნულ ტერიტორიაზე არ იქმნება საამშენებლო ბანაკი. სამუშაოების ჩატარებისას გამოყენებული ტექნიკა, სამუშაო დღის დამთავრების შემდეგ დაუბრუნდება შერჩეული დისლოკაციის ადგილს.

დაგეგმილი პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების პროცესში და ობიექტის ექსპლუატაციაში შესვლის შემდგომ, საქმიანობასთან დაკავშირებული ავარიის ან/და კატასტროფის რისკი არ არსებობს. პირიქით, ეს ღონისძიება განაპირობებს მიმდებარე ტერიტორიების დაცვას წყლისმიერი აგრძელებას.

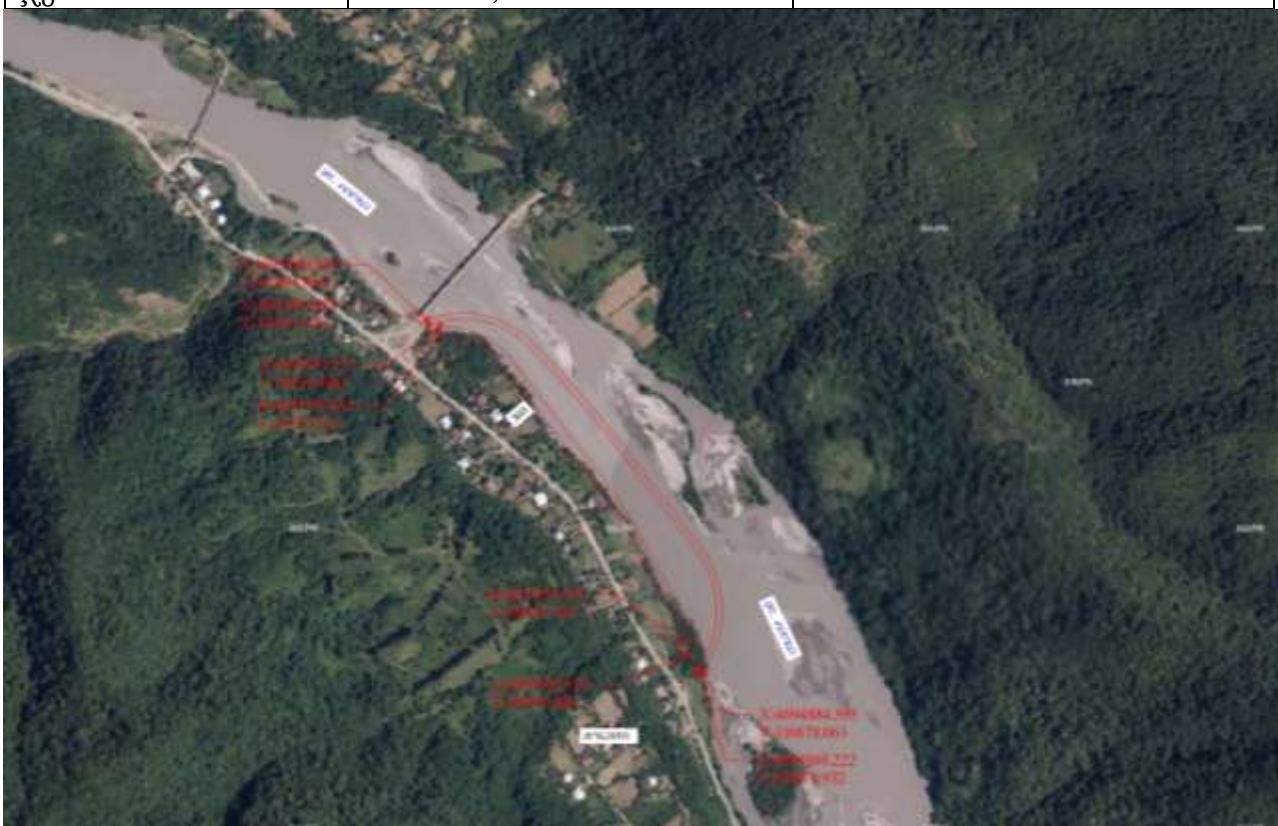
გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედებები ნაპირსამაგრი სამუშაოების განხორციელების პერიოდში არ მოხდება. პროექტით გათვალისწინებული ღონისძიება გარემოსდაცვითი ფუნქციის მატარებელია.

4. დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილი და მისი თავსებადობა:
საპროექტო ობინიდან უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე დაშორება 30- მეტრამდეა.

გეოგრაფიული კოორდინატები:

დასახელება	დასაწყისი	დასასრული
	X:4695391 Y: 310513	X 4694925 Y: 310852
ქვაყრილის ბერმა	X:4695376 Y: 310511	X 4694910 Y: 310852

დასახელება	დასაწყისი	დასასრული
დროებითი დამცავი ჯებირი	X:4695400, Y: 310494	X 4694884 Y: 310878
	X:4695392, Y: 310497	X 4694888 Y: 310870

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილის სიახლოვეს არ არის სხვა სენსიტურ ობიექტებთან.

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილი სიახლოვეს არ არის:

- ჭარბტენიან ტერიტორიებთან;
- შავი ზღვის სანაპირო ზოლთან;
- ტყით მჭიდროდ დაფარულ ტერიტორიასთან, სადაც გაბატონებულია საქართველოს „წითელი ნუსხის“ სახეობები;
- დაცულ ტერიტორიებთან;
- კულტურული მემკვიდრეობის ხილულ ძეგლთან.

საპროექტო ტერიტორიის ადგილმდებარეობის გათვალისწინებით არქეოლოგიური ძეგლების გამოვლენის აღზათობა თითქმის არ არსებობს.

სამშენებლო ტერიტორიაზე მიწის სამუშაოების შესრულების პროცესში არქეოლოგიური ან კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის არსებობის ნიშნების, ან მათი რაიმე სახით გამოვლინების შემთხვევაში, სამუშაოთა მწარმოებელი ვალდებულია „კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლის თანახმად შეწყვიტოს სამუშაოები და ამის შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის შესაბამის სამსახურს.

5 საქმიანობის შესაძლო ზემოქმედების ხასიათი

საპროექტო სამუშაოების ჩატარებას არ გააჩნია ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება; საპროექტო ობიექტზე სამუშაოების განხორციელებისას არ ხდება გარემოზე მაღალი ხარისხისა ან/და კომპლექსური ზემოქმედება.

აღნიშნული ფონური მდგომარეობის გათვალისწინებით, დაგეგმილი სამშენებლო სამუშაოები, რომელიც დროის მოკლე მონაკვეთში გაგრძელდება, მნიშვნელოვან უარყოფით ზემოქმედებას ვერ მოახდენს ვიზუალურ-ლანდშაფტურ მდგომარეობაზე.

ფონური მდგომარეობით, არ არსებობს მნიშვნელოვანი ზემოქმედება ნიადაგოვან და მცენარეულ საფარზე.

ასევე, არ არის ცხოველთა სამყაროზე კუმულაციური ზემოქმედების რისკები.

საერთო ჯამში, კუმულაციური ზემოქმედების მნიშვნელობა იქნება დაბალი. პროექტის დასრულების შემდგომ, ზემოთ განხილული კუმულაციური ზემოქმედების რისკები აღარ იარსებებს.

შეიძლება ითქვას - პროექტის დასრულების შემდეგ, მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდება რეაბილიტირებული საპროექტო მონაკვეთის არსებული მდგომარეობა. პროექტის განხორციელება დადებით ზემოქმედებას მოახდენს ლანდშაფტურ გარემოზე.

თუ გავითვალისწინებთ ჩასატარებელი სამშენებლო სამუშაოების სპეციფიკას და მოცულობებს, ცალსახაა, რომ პროექტი არ ხასიათდება ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების მომატებული რისკებით. ამ მხრივ, საქმიანობა არ განსხვავდება მსგავი ინფრასტრუქტურული პროექტებისგან. სამუშაოების მიმდინარეობის პროცესში მუშა პერსონალის ჯანმრთელობაზე და უსაფრთხოების რისკები შეიძლება უკავშირდებოდეს დაწესებული რეგლამენტის დარღვევას (მაგალითად, სატრანსპორტო საშუალების ან/და ტექნიკის არასწორი მართვა, მუშაობა უსაფრთხოების მოთხოვნების უგულვებელყოფით და ა.შ.). სამუშაოების მიმდინარეობას გააკონტროლებს ზედამხედველი, რომელიც პასუხისმგებელი იქნება უსაფრთხოების ნორმების შესრულებაზე. ზედამხედველის მიერ ინტენსიური მონიტორინგი განხორციელდება რისკების მატარებელი სამუშაოების შესრულებისას. სამუშაო უბანი იქნება შემოზღუდული და მაქსიმალურად დაცული გარეშე პირების მოხვედრისაგან.

დაგეგმილი საპროექტო საქმიანობა არ ითვალისწინებს გარემოზე სხვა მნიშვნელოვან ზემოქმედებას. გათვალისწინებული არ არის დიდი რაოდენობით ხანძარსაშიში, ფეთქებადსაშიში და პოტენციურად დამაბინბურებელი თხევადი ნივთიერებების შენახვა-გამოყენება. ყოველივე აღნიშნულიდან გამომდინარე, მასშტაბური ავარიის ან/და კატასტროფების რისკები მოსალოდნელი არ არის.

მშენებლობაზე ძირითადად დასაქმდება 15 ადამიანი. მშენებლობის ხალგრძლივობა 3 თვე.

ნაპირის გამაგრება დადებით გავლენას მოახდენს სოფლის მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე.

ზემოქმედება სატრანსპორტო ნაკადზე

პროექტის განხორციელებისათვის საჭირო ინერტულ მასალად გამოყენებული იქნება მუნიციპალიტეტში არსებული ლიცენზირებული კარიერები ზიდვის მანძილი დაახლოებით 20 კმ.

სატრანსპორტო ნაკადზე მოსალოდნელია შემდეგი ზემოქმედება,

- სატრანსპორტო ნაკადების გადატვირთვა;
- გადაადგილების შეზღუდვა;
- ავტოსაგზაო შემთხვევების რისკები.

სატრანსპორტო ნაკადზე ზემოქმედების შესამცირებლად მოხდება სატრანსპორტო ოპერაციებისას უსაფრთხოების წესების მაქსიმალური დაცვა, სიჩქარეების შეზღუდვა - ტრანსპორტის მოძრაობის სიჩქარე სამუშაოთა წარმოების ადგილთან არ გადააჭარბებს სწორ უბნებზე 10 კმ/სთ, ხოლო მოსახვევებზე - 5 კმ/სთ.

აგრეთვე გატარდება შემარბილებელი შემდეგი ღონისძიებები;

- მაქსიმალურად შეიზღუდება მუხლუხოიანი ტექნიკის გადაადგილება;
- სამშენებლო ტექნიკის და სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილებას საჭიროების შემთხვევაში გააკონტროლებს მედროშე;
- განთავსდება შესაბამისი საინფორმაციო და გამაფრთხილებელი ნიშნები;
- მოსახლეობისთვის და მგზავრებისთვის მიწოდებული იქნება ინფორმაცია სამუშაოების წარმოების დროის და პერიოდის შესახებ;

საჩივრების შემოსვლის შემთხვევაში მოხდება მათი დაფიქსირება/აღრიცხვა და სათანადო რეაგირება.

ისიც, რომ სამუშაოები გაგრძელდება მხოლოდ შეზღუდული დროის განმავლობაში. აღნიშნულიდან გამომდინარე, პროექტის გახორციელების მშენებლობის ეტაპი ინერტული მასალის ტრანსპორტირება, სატრანსპორტო ნაკადზე მნიშვნელოვან ნეგატიურ ზემოქმედებას ვერ მოახდენს.

შემარბილებელი ღონისძიებების გატარების შემდგეგ მოსალოდნელი ზემოქმედება სატრანსპორტო ნაკადზე იქნება „უმნიშვნელო“.

ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება

საქართველოში ხმაურის გავრცელების დონეები რეგულირდება ნორმატიული დოკუმენტით სანიტარული ნორმები 2.2.4/2.1.8 003/004-01 „ხმაური სამუშაო ადგილებზე, საცხოვრებელი, საზოგადოებრივი შენობების სათავსებში და საცხოვრებელი განაშენიანების ტერიტორიაზე“. ხმაურის დონე არ უნდა აღემატებოდეს ამ სტანდარტით დადგენილ სიდიდეებს.

ხმაურთან დაკავშირებული ზემოქმედების შეფასების კრიტერიუმები

შეფასების კრიტერიუმები

ზემოქმედების სახე	მნიშვნელოვანი (მაღალი) ზემოქმედება	საშუალო მნიშვნელობის ზემოქმედება	ნაკლებად მნიშვნელოვანი (დაბალი) ზემოქმედება
	<p>ხმაურის დონეები დასახლებული პუნქტის საზღვარზე აღემატება დღის საათებში - 55 დბა-ს, ღამის საათებში - 45 დბა-ს. ან სენსიტიურ რეცეპტორებთან აღემატება დღის საათებში - 50 დბა-ს, ღამის საათებში - 40 დბა-ს.</p> <p>ხმაურის ნორმებზე გადაჭარბება ინტენსიურია. მოსახლეობის უკმაყოფილება გარდაუვალია.</p>	<p>ხმაურის დონეები დასახლებული პუნქტის საზღვარზე მცირედით აღემატება დღის საათებში - 55 დბა-ს, ღამის საათებში - 45 დბა-ს. თუმცა ზემოქმედება მოსალოდნელია</p> <p>მხოლოდ გარკვეულ შემთხვევებში ან დროებითაა. სენსიტიურ რეცეპტორებთან ხმაურის დონეები დასაშვებია, თუმცა რეკომენდირებულია დამატებითი პრევენციული ღონისძიებების გატარება საკმარისია.</p>	<p>ხმაურის ფონური დონეები მცირედით გაუარესდა დასახლებული პუნქტის ან სენსიტიური რეცეპტორების სიახლოვეს. წებისმიერ შემთხვევაში დაშვებულ ნორმებზე გადაჭარბება მასალოდნელი არ არის. სტანდარტული შერბილების ღონისძიებების გატარება საკმარისია.</p>
ვიბრაცია	<p>მძიმე ტექნიკის და სხვა მეთოდების გამოყენების გამო ვიბრაცია ვრცელდება შორ მანძილზე. არსებობს შენობა-ნაგებობების, კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების დაზიანების ან გეოლოგიური სტაბილურობის დარღვევის ალბათობა.</p>	<p>ვიბრაცია შორ მანძილზე არ ვრცელდება ან ზემოქმედება მოკლევადიანია. შენობა-ნაგებობების, კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების დაზიანების ან გეოლოგიური სტაბილურობის დარღვევის ალბათობა მაღალი მცირეა. მოსალოდნელია მცირე და პერიოდული დისკომფორტი.</p>	<p>ვიბრაცია ვრცელდება მხოლოდ სამუშაო ზონაში. შენობა-ნაგებობების, კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების დაზიანება ან გეოლოგიური სტაბილურობის დარღვევა მოსალოდნელი არ არის. დამატებითი შერბილების ღონისძიებების გატარება საჭირო არ არის.</p>
მდგომარეობა სამუშაო ზონაში (ხმაური და ვიბრაცია)	<p>მუშაობა გაუსაძლისია. ყურსაცმების და სხვა დამცავი საშუალებების გამოყენება ნაკლებად ეფექტურია. საჭიროა მომსახურე</p>	<p>სამუშაო ზონაში ხმაური და ვიბრაცია შემაწუხებელია. თუმცა შესაბამისი დამცავი საშუალებების და სხვა ღონისძიებების (მაგ. მუშაობის ხანგრძლივობის შეკვეცა, ყურსაცმების გამოყენება</p>	<p>სამუშაო ზონაში ხმაურის და ვიბრაციის დონეები არ არის მაღალი. დამცავი საშუალებების გამოყენება საჭირო არ არის ან საჭიროა მხოლოდ მოკლე პერიოდით. დასაშვებია</p>

	პერსონალის ხშირი ცვლა.	და სხვ.) პირობებში დასაშვებია.	გატარების მუშაობა	8 საათიანი ხანგრძლივობა.	სამუშაო
--	------------------------	--------------------------------	-------------------	--------------------------	---------

მშენებლობის ეტაპი

სამშენებლო სამუშაოები იმოქმედებს ფონური ხმაურის დონეზე. მოსალოდნელი ზემოქმედების განსაზღვრისათვის ხმაურის გავრცელების გაანგარიშებები ხორციელდება შემდეგი თანმიმდევრობით:

- განისაზღვრება ხმაურის წყაროები და მათი მახასიათებლები;
- შეირჩევა საანგარიშო წერტილები დასაცავი ტერიტორიის საზღვარზე;
- განისაზღვრება ხმაურის მოსალოდნელი დონე საანგარიშო წერტილებში და ხდება მისი შედარება ხმაურის დასაშვებ დონესთან;
- საჭიროების შემთხვევაში, განისაზღვრება ხმაურის დონის საჭირო შემცირების ღონისძიებები.

ხმაურის ძირითად წყაროებად ჩაითვალა გამწმენდი სამშენებლო მოედანზე მოქმედი ტექნიკა და სატრანსპორტო საშუალებები, კერძოდ, გაანგარიშებისას დაშვებული იქნა, რომ მოედანზე ერთდროულად იმუშავებს: ბულდოზერი, რომლის ხმაურის დონე შეადგენს 82 დბა-ს, 2 სატვირთო ავტომობილი (თითოეულის 85 დბა) და ექსკავატორი (88 დბა).

საანგარიშო წერტილში ბგერითი წნევის ოქტავური დონეები, გაიანგარიშება ფორმულით:

$$L = L_p - 15 \lg r + 10 \lg \Phi - \frac{\beta_a r}{1000} - 10 \lg \Omega, \quad (1)$$

სადაც,

L_p – ხმაურის წყაროს სიმძლავრის ოქტავური დონე;

Φ – ხმაურის წყაროს მიმართულების ფაქტორი, უგანზომილებო, განისაზღვრება ცდის საშუალებით და იცვლება 1-დან 8-მდე ბგერის გამოსხივების სივრცით კუთხესთან დამოკიდებულებით);

r – მანძილი ხმაურის წყაროდან საანგარიშო წერტილამდე;

Ω – ბგერის გამოსხივების სივრცითი კუთხე, რომელიც მიიღება: $\Omega = 4\pi$ -სივრცეში განთავსებისას; $\Omega = 2\pi$ - ტერიტორიის ზედაპირზე განთავსებისას; $\Omega = \pi$ - ორ წიბოიან კუთხეში; $\Omega = \pi/2$ – სამ წიბოიან კუთხეში;

β_a – ატმოსფეროში ბგერის მილევადობა (დბ/კმ) ცხრილური მახასიათებელი.

ოქტავური ზოლების საშუალო გეომეტრიული სიხშირეები, ჩ.ც.	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000
βa დბ/კმ	0	0.3	1.1	2.8	5.2	9.6	25	83

ხმაურის წარმოქმნის უბანზე ხმაურის წყაროების დონეების შეჯამება ხდება ფორმულით:

$$10\lg \sum_{i=1}^n 10^{0,1Lpi} \quad (2)$$

სადაც: Lpi –არის i-ური ხმაურის წყაროს სიმძლავრე.

გათვლების შესასრულებლად გაკეთებულია შემდეგი დაშვებები:

თუ ერთ სამრეწველო უბანზე განლაგებულ რამდენიმე ხმაურის წყაროს შორის მანძილი გაცილებით ნაკლებია საანგარიშო წერტილამდე მანძილისა, წყაროები გაერთიანებულია ერთ

$10\lg \sum_{i=1}^n 10^{0,1Lpi}$
აგუფში. მათი ჯამური ხმაურის დონე დათვლილია ფორმულით:

ერთ ჯგუფში გაერთიანებული წყაროების ხმაურის ჯამური დონის გავრცელების შესაფასებლად საანგარიშო წერტილამდე მანძილად აღებულია მათი გეომეტრიული ცენტრიდან დაშორება.

საანგარიშო წერტილად შერჩეული იქნა უახლოესი საცხოვრებელი სახლი.

სიმარტივისთვის გათვლები შესრულებულია ბგერის ექვივალენტური დონეებისთვის (დბა) და ატმოსფეროში ბგერის ჩაქრობის კოეფიციენტად აღებულია მისი ოქტავური მაჩვენებლების გასაშუალოებული სიდიდე: $\beta_{SA}=10.5$ დბ/კმ;

მონაცემების მე-2 ფორმულაში ჩასმით მივიღებთ ხმაურის შეჯამებულ დონეს სამშენებლო მოედნის საზღვრებში:

$$10\lg \sum_{i=1}^n 10^{0,1Lpi} = 10\lg (100,1x82+100,1x85+100,1x85+100,1x88)= 88,65 \text{ დბ.}$$

მონაცემების 1-ელ ფორმულაში ჩასმით შესაბამისად ხმაურის დონე საანგარიშო წერტილში იქნება:

$$L = L_p - 15\lg r + 10\lg \Phi - \frac{\beta_a r}{1000} - 10\lg \Omega, = 54 \text{ დბ.}$$

გაანგარიშება ჩატარებულია ჩამოთვლილი მანქანა-მოწყობილობის ერთდროული მუშაობის შემთხვევისთვის, ხმაურის მინიმალური ეკრანირების გათვალისწინებით (ანუ ყველაზე უარესი სცენარი).

როგორც გაანგარიშებამ აჩვენა მშენებლობის პროცესში, ხმაურის ნორმირებულ დონეებზე გადაჭარბებას ადგილი არ ექნება (საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 15 აგვისტოს N398 დადგენილება). თუმცა, აქვე გასათვალისწინებელია რომ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 15 აგვისტოს N398 დადგენილების პირველი მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, რეგლამენტი არ ვრცელდება დღის საათებში მიმდინარე სამშენებლო და სარემონტო სამუშაოებზე.

ცხრილი. ხმაურის გავრცელების გაანგარიშების შედეგები

უბანი	ძირითადი მომუშავე მანქანა- მოწყობილობები	ხმაურის ექვივ- დონე გენერაც- ადგილზე , დბა	მანძილი უახლოე ს რეცეპტ- მდე, მ	ხმაურის ექვ. დონე უახლოეს რეცეპტორთან , დბა	ნორმა ¹
სამშენებლ ო მოედნის ტერიტორი ა	<ul style="list-style-type: none"> • ამწე • ავტოთვითმცლელი • ექსკავატორი • ბულდოზერი 	88.65	30	54	დღის საათებში - 55 დბა. ღამის საათებში - 45 დბა-

ხმაურის გავრცელების შეფასებისას ასევე გასათვალისწინებელია შემდეგი გარემოებები:

ხმაურის ყველა წყაროს ერთდროული მაქსიმალური დატვირთვით მუშაობა მოხდება იშვიათ შემთხვევებში. სამუშაოები იწარმოებს მხოლოდ დღის საათებში.

შემარბილებელი ღონისძიებები

ხმაურის გავრცელების დონეების მინიმიზაციის მიზნით მშენებლობის ეტაპზე მიზანშეწონილია გატარდეს შემდეგი შემარბილებელი ღონისძიებები:

- მანქანა-დანადგარების ტექნიკური გამართულობის უზრუნველყოფა;
- ხმაურიანი სამუშაოების წარმოება მხოლოდ დღის საათებში;
- საჭიროების შემთხვევაში პერსონალის უზრუნველყოფა დაცვის საშუალებებით (ყურსაცმები);
- საჩივრების შემოსვლის შემთხვევაში მათი დაფიქსირება/აღრიცხვა და სათანადო რეაგირება.

ზემოქმედება ბიოლოგიურ გარემოზე

საკვლევი ტერიტორია მდებარეობს დასავლეთ საქართველოში. მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ჩამოყალიბებულია ნოტიო სუბტროპიკულ ვაკეთა, ბორცვიანი მთისწინეთისა და ნოტიო ჰავიანი მთა-ტყის ლანდშაფტის ტიპების სახეები.

1 სანიტარიული ნორმები ”ხმაური სამუშაო ადგილებზე, საცხოვრებელი, საზოგადოებრივი შენობების სათავსოებში და საცხოვრებელი განაშენიანების ტერიტორიაზე”

ბუნებრივი ტყეები შემორჩენილია მუნიციპალიტეტის სამხრეთ-აღმოსავლეთ მაღალმან მხარეში. მთის ტყის ზონაში ქვემოთ გაბატონებულია წიფლნარი. ზღვის დონიდან 700-1700 მეტრზე არის ფოთლოვანი ტყე (მურყანი, რცხილა, წიფელი). 1700-2100 მეტრზე ზემოთ გაბატონებულია წიფლნარ-მუქწიწვიანები (წიფელი, ნაძვი, სოჭი). ალაგ-ალაგ ნაძვისა და სოჭის წმინდა კორომებია. ტყის ზონის ზემოთ სუბალპური ტყეების ვიწრო ზოლია, სადაც გვხვდება პონტოური მუხა, შემდეგ სუბალპური და ალპური მდელოები, რომლებიც სათიბ-საძოვრებადაა გამოყენებული.

საპროექტო ტერიტორიზე მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ანთროპოგენური გავლენა.

დაგეგმილი საქმიანობის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიაზე 8 სმ-ზე მაღალი დიამეტრის მქონე ხეების ჭრა მოსალოდნელი არ არის, რაც ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედებას პრაქტიკულად მინიმუმადე ამცირებს.

ცხოველთა სამყარო

მაღალი ანთროპოგენური დატვირთვა და მცენარეული საფარის სიმწირის გამო საპროექტო არეალი ძალზედ ღარიბია ცხოველთა სახოვების მხრივ. აქ ფიქსირდება მხოლოდ ადამიანის სამეურნეო საქმიანობას ადვილად შეგუებადი ფრინველთა და ქვეწარმავალთა წარმომადგენლები. პრაქტიკულად გამორიცხულია ტერიტორიაზე მაღალი ეკოლოგიური ღირებულების სახეობების მოხვედრის ალბათობა.

საერთო ჯამში შეიძლება ითქვას, რომ პროექტის განხორციელების შედეგად რეგიონში მობინადრე ცხოველებზე ზემოქმედების რისკები მინიმალურია. პროექტის განხორციელება ვერ გამოიწვევს რომელიმე სახეობისთვის მნიშვნელოვანი საბინადრო ადგილების მოშლას.

იქთიოფაუნა

მდინარე რიონსა და მის შენაკადებში გავრცელებულია სხვადასხვა სახეობის თევზები: მდინარის კალმახი (*Salmo fario*), კავკასიური ქაშაყი (*Leuciscus cephalus, orientalis*), კოლხური ხრამული (*Vasicorhinus siebalde*), კოლხური წვერა (*Barbus tauricus, escherichi*).

იქთიოფაუნაზე შესაძლო ზემოქმედების რისკები ძირითადად უკავშირდება კალაპოტის პირას ჩასატარებელ სამუშაოებს.

რაიონში ამფიბიებიდან გავრცელებულია - ჩვეულებრივი ტრიტონი (*Triturus vulgaris*),

ჩვეულებრივი ვასაკა (*Hyla arborea*), მწვანე გომბეშო (*Bufo viridis*), ჩვეულებრივი გომბეშო (*Bufo bufo*) და სხვა. რეპტილიებიდან - ქართული ხვლიკი (*Lacerta ridis*), კავკასიური ხვლიკი (*Lacerta caucasica*), ჩვეულებრივი ანკარა (*Natrix natrix*) და სხვა.

იქთიოფაუნაზე შესაძლო ზემოქმედების რისკები ძირითადად უკავშირდება კალაპოტის პირას ჩასატარებელ სამუშაოებს. როგორც აღინიშნა შესაძლებელია ადგილი ჰქონდეს წყლის სიმღვრივის მატებას. აქედან გამომდინარე სამუშაოების მიმდინარეობის პერიოდში წყლის ხარისხის შენარჩუნებას დიდი მნიშვნელობა ენიჭება. შესაბამისად გატარდება შემდეგი შმეარბილებელი ღონისძიებები

- ყოველი სამუშაო დღის დასაწყისში ზედმიწევნით შემოწმდება ყველა ის სამშენებლო ტექნიკის და დანადგარ-მექანიზმის მდგომარეობა, რომელიც გამოყენებული იქნება მდინარის

კალაპოტთან სიახლოვეს შესასრულებელი სამუშაოებისთვის. ტექნიკიდან დამაბინძურებელი ნივთიერებების უონვის ნებისმიერ რისკის შემთხვევაში სამუშაოები დაუყოვნელბლივ შეჩერდება ან ჩანაცვლდება სხვა ტექნიკით.

- ყოველი სამუშაო დღის დასრულების შემდგომ გამოყენებული ტექნიკა განლაგდება მდინარის კალაპოტიდან მაქსიმალურად უსაფრთხო მანძილზე;
- გატარდება ეროზიული პროცესების პრევენციული ღონისძიებების კონტროლი, განხორციელდება სანაპირო ფერდობების დაცვა ჩამოშლისაგან.

ნაპირსამაგრი სამუშაოების დასრულების შემდგომ წყალში მობინადრე სახეობისთვის მოსალოდნელია დადებითი ეფექტიც, ვინაიდან შემცირდება ეროზიული პროცესების განვითარების და შესაბამისად ამ მიზეზით წყლის სიმღვრივის მატების შესაძლებლობა.

შესაძლო ვიზუალურ-ლანდშაფტურ გარემოზე ზემოქმედება. საპროექტო ტერიტორიები ხასიათდება შესამჩნევი ანთროპოგენური დატვირთვით. აღნიშნული ფონური მდგომარეობის გათვალისწინებით დაგეგმილი სამშენებლო სამუშაოები, რომელიც მხოლოდ 3 თვის განმავლობაში გაგრძელდება, მნიშვნელოვან ზემოქმედებას ვერ მოახდენს ვიზუალურ-ლანდშაფტურ მდგომარეობაზე. პროექტის განხორციელება ცალსახად დადებით ზემოქმედებას მოახდენს ვიზუალურ-ლანდშაფტურ გარემოზე, ასევე, დაგეგმილი სამუშაოების განხორციელების პერიოდში არ იქნება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე უარყოფითი ზემოქმედება.

საპროექტო ტერიტორიაზე პროექტის ფარგლებში მოიხსნება 80მ³ მიწის ნაყოფიერი ფენა და დასაწყობდება საპროექტო მიმდებარე ტერიტორიაზე. ნაპირსამაგრი სამუშაოების დასრულების შემდეგ მიწის ნაყოფიერი ფენა გამოყენებული იქნება ტერიტორიის რეკულტივაციისათვის.

ნიადაგის ფენის მოხსნის სამუშაოები განახორციელდება „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნების დაცვით.

საკვლევი უბნის ბუნებრივი მახასიათებლები

მდინარე რიონი სათავეს იღებს კავკასიონის ქედის სამხრეთ ფერდობზე ფასის მთასთან, ზღვის დონიდან 2620 მეტრზე და ერთვის შავ ზღვას ქალაქ ფოთთან. მდინარის სიგრძე 327 კმ-ია, საშუალო ქანობი 7,2 %, წყალშემკრები აუზის ფართობი, რომლის საშუალო სიმაღლეა 1084 მ, 13 400 კმ²-ის ტოლია.

მდინარის ძირითადი შენაკადებია: ჯოჯორა (სიგრძით 50 კმ), ყვირილა (140 კმ), ხანისწყალი (57 კმ), ცხენისწყალი (176 კმ), ნოღელა (59 კმ), ტეხური (101 კმ), ცივი (60 კმ). რვა შენაკადის სიგრძე 25-დან 50 კმ-მდეა, 14 შენაკადის სიგრძე 10- დან 25 კმ-მდე, ხოლო დანარჩენი 355 შენაკადის სიგრძე ცალკ-ცალკე 10 კმ-ს არ აღემატება. მათი საერთო სიგრძე 720 კმ-ია. მდინარის წყალშემკრებ აუზს დასავლეთ საქართველოს ნახევარი უკავია. მისი უდიდესი ნაწილი (68%) მდებარეობს კავკასიონის ქედის სამხრეთ ფერდობზე, მდინარის აუზის 13% აჭარა-იმერეთის ქედის ჩრდილოეთ ფერდობებზე, ხოლო დანარჩენი 19% კოლხეთის დაბლობზეა. აუზის მთიანი ნაწილი 3000 მეტრზე მაღლაა. ეს ნაწილი ძლიერ დანაწევრებულია შენაკადების ხეობებით და ხასიათდება მკაფიოდ გამოხატული მყინვარული რელიეფის ფორმებით. აუზის დაახლოებით 12% დაფარულია მყინვარებით და მუდმივი თოვლით. მთიანი ნაწილის გეოლოგია წარმოდგენილია

გრანიტებით, გნეისებით, ქვიშაქვებით, კირქვებით და თიხაფიქლებით. აუზის ამ ნაწილში გავრცელებულია მთა-მდელოს, გაეწრებული ყომრალი და ყვითელმიწა თიხნარი ნიადაგები. მცენარეული საფარი წარმოდგენილია ალპური მცენარეულობით და შერეული ტყით.

(გთხოვთ იხილეთ დანართი 1 ჰიდროლოგიური ანგარიში)

საკვლევი უბნის საინჟინრო გეოლოგია

გეოტექტონიკური თვალსაზრისით რაიონი მოქცეულია მთათაშორისი ბარის ჩრდილოეთ კოლხეთის მთისწინა გორაკ-ბორცვიანი რელიეფის ზონაში. ის განსხვავებული ლითოლოგიით არის წარმოდგენილი. ნალექები ოფიციალურად წარმოდგენილია ორი ტიპის : კარბონატულ-ტერიგენული და ვულკანოგენურ-დანალექით.

ნორმატიული დოკუმენტის „სეისმომედეგი მშენებლობა“ (პნ01.01-09) მიხედვით რაიონი მიეკუთვნება მიწისძვრების 8 ბალიან ზონას. სეისმურობის უგანზომილებო კოეფიციენტი A=0.15

საქართველოს საინჟინრო-გეოლოგიური დარაიონების მიხედვით საკვლევი რაიონი მიეკუთვნება დიდი კავკასიონის სამხრეთ ფერდობის საშუალომთიან ნაოჭა სისტემის დასავლეთი ნაწილს, კლდოვან და ნახევრად კლდოვან, კარბონალურ და ვულკანოგენურ-დანალექი ქანების საინჟინრო-გეოლოგიურ რაიონს.

საქართველოს ჰიდროგეოლოგიური დარაიონების მიხედვით საკვლევი რაიონი მიეკუთვნება საქართველოს ბელტის არტეზიული აუზების ჰიდროგეოლოგიური ოლქის ფოროვანი, ნაპრალოვანი, ნაპრალოვან-კარსტული და კარსტული წყალტუბოს არტეზიული აუზის ჰიდროგეოლოგიურ რაიონს.

(გთხოვთ იხილეთ დანართი 2 გეოლოგირუი ანგარიში)

6. საპროექტო ღონისძიებები.

საპროექტო გადაწყვეტილება

საპროექტო გადაწყვეტილება გულისხმობს საპროექტო უბნის ფარგლებში მდ. რიონის მარჯვენა ნაპირის დაცვას ეროზიისგან ქვაყრილის ბერმის მოწყობით.

ქვაყრილის ბერმა ეწყობა 610,0 გრძ.მ-ზე და გეგმაში იმეორებს მარჯვენა ნაპირის მოხაზულობას. ბერმა განივ კვეთში ტრაპეციული ფორმისაა, ფერდების ქანობით 1:1,5_თან მიმართებაში და საშუალო სიმაღლით 4,5 მ.

ქვაყრილის ბერმა ეწყობა ვულკანური წარმოშობის ლოდებით, იგი შედგება ბერმის მთლიანი მოცულობის 70% ძირითადი ამგები ლოდებისაგან ($d \geq 1,13$ მ) და 30% შემავსებელი ლოდებისაგან ($0,6 \leq d \leq 0,9$ მ).

საპროექტო ქვაყრილის ბერმის მშენებლობის განხორციელებისათვის გათვალისწინებულია კალაპოტის გაჭრა 680 გრძ.მ-ზე და მდინარის დინების გადაგდება კალაპოტის მარცხენა ნაწილში. მდინარის გადაგდების შემდეგ გაჭრის შედეგად მოპოვებლი ხრეშოვანი გრუნტით ეწყობა დროებითი დამცავი ჯებირი 725 გრძ.მ-ზე, საშ. სიმაღლით 3,5მ. ასევე ქვაყრილის ბერმის

მშენებლობისთვის არსებული სახიდე გადასასვლელის ქვედა ბიეფში მარჯვენა ნაპირზე, კალაპოტის გაჭრის შედეგად მოპოვებული ხრუნვანი გრუნტის გამოყენებით ეწყობა დროებითი ტექნოლოგიური გზა 60 გრძ.მ-ზე.

მშენებლობის დასრულების შემდეგ პროექტით გათვალისწინებლია დროებითი ჯებირის და მოხრეშილი ტექნოლოგიური გზის დაშლა და ადგილზე მოსწორება.

სამუშაოთა მოცულობების უწყისი

	სამუშაოს დასახელება	განზომილების ერთეული	სულ
1	2	3	4
1	კალაპოტის გაჭრა ბულდოზერით და გადაადგილება დროებითი გრუნტის ჯებირის მოსაწყობად. შემდგომში დაშლა და ადგილზე მოსწორება	მ³	45 000
2	დრეობითი ტექნოლიგიური გზის მოწყობა, გრუნტის დამუშავება ბულდოზერით.	გრძ.მ	60
3	არსებული გაბიონის კედლის დემონტაჟი ექსკავატორით და მასში არებული ქვის დასაწყობება შემდგომი გამოყენებისთვის	მ³	890
4	ქვანაყარი ბერმის მოწყობა L=610მ, ქვის ბერმის მოწყობა ვულკანური წარმოშობის კლდოვანი ქანის ლოდებით, ქვის კუთრი წონით არა ნაკლებ 2,4 ტ/მ³	გრძ.მ/მ³ -610 / 31 964 მ³-22 375	ფორმვნობის კოეფიციენტი K-15%

	- ვულკანური წარმოშობის კლდოვანი ქანის ლოდები $d \geq 1,20\text{მ}$, ქვის კუთრი წონით არანაკლებ 2.4 ტ/მ ³		
5	- ვულკანური წარმოშობის კლდოვანი ქანის ლოდები $d \leq 0.6\text{მ}$, ქვის კუთრი წონით არანაკლებ 2.4 ტ/მ ³	მ ³ 9 589	
6	<ul style="list-style-type: none"> - ქვაყრილის უკან კალაპოტიდან ადრე დამუშავებული გრუნტით უკუშევსება - დროებითი ჯებირის დაშლა და ადგილზე მოსწორება 	მ ³	45000

მოსამზადებელი სამუშაოები და მშენებლობის ორგანიზაცია

მოსამზადებელი სამუშაოები გულისხმობს ტექნიკის და საჭირო სამშენებლო მასალების მობილიზებას ტერიტორიაზე. ტექნიკა და სატრანსპორტო საშუალებები განლაგდება სამუშაო ტერიტორიაზე. პროექტის მცირე მასშტაბების გათვალისწინებით სამშენებლო ბანაკის და სხვა მსხვილი დროებითი ინფრასტრუქტურის მოწყობა გათვალისწინებული არ არის, შესაბამისად ტერიტორიაზე სანიაღვრე წყლების წარმოქმნა არ მოხდება.

საწარმოს სასმელი წყლით მომარაგება განხორციელდება ჩამოსხმული(ბუტილიზირებული) წყლის მეშვეობით.

სამეურნეო წყლები შეგროვდება საასენიზაციო ორმოში და მოეწყობა 3 ბიო ტუალეტი, ან დასაქმებულებს მშენებელ-კონტრაქტორის მიერ ნაქირავები ან/და კერძო საკუთრებაში არსებული საოფისე-საცხოვრებელი სახლების ტუალეტები მოემსახურება (აღნიშნული გადაწყდება მშენებელ-კონტრაქტორის მიერ).

ძირითადი სამშენებლო მექანიზმების ჩამონათვალი

	სამშენებლო მანქანა-მექანიზმები	რაოდენობა
1	ავტოთვითმცლელი	4
2	ბულდოზერი	1
3	ექსკავატორი	1
4	ამწე	1

მშენებლობის წარმოების კალენდარული გრაფიკი

სამუშაოს დასახელება	მშენებლობის ხანგრძლივობა 90 დღე								
	I თვე			II თვე			III თვე		
	დეკადა								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2								
1	მოსამზადებელი სამუშაოები								
2	ნაპირდამცავი სამუშაოები								
3	დემობილიზაცია								

არსებული მდგომარეობის ამსახველი ფოტო-მასალა

დანართი 1 მდინარე რიონის მოკლე ჰიდროლოგიური დახასიათება.

მდინარე რიონი სათავეს იღებს კავკასიონის ქედის სამხრეთ ფერდობზე ფასის მთასთან, ზღვის დონიდან 2620 მეტრზე და ერთვის შავ ზღვას ქალაქ ფოთთან. მდინარის სიგრძე 327 კმ-ია, საშუალო ქანობი 7,2 %, წყალშემკრები აუზის ფართობი, რომლის საშუალო სიმაღლეა 1084 მ, 13 400 კმ²-ის ტოლია. მდინარის ძირითადი შენაკადებია: ჯოჯორა (სიგრძით 50 კმ), ყვირილა (140 კმ), ხანისწყალი (57 კმ), ცხენისწყალი (176 კმ), ხოდელა (59 კმ), ტეხური (101 კმ), ცივი (60 კმ). რვა შენაკადის სიგრძე 25-დან 50 კმ-მდეა, 14 შენაკადის სიგრძე 10-დან 25 კმ-მდე, ხოლო დანარჩენი 355 შენაკადის სიგრძე ცალკ-ცალკე 10 კმ-ს არ აღემატება. მათი საერთო სიგრძე 720 კმ-ია.

მდინარის წყალშემკრებ აუზს დასავლეთ საქართველოს ნახევარი უკავია. მისი უდიდესი ნაწილი (68%) მდებარეობს კავკასიონის ქედის სამხრეთ ფერდობზე, მდინარის აუზის 13% აჭარა-იმერეთის ქედის ჩრდილოეთ ფერდობებზე, ხოლო დანარჩენი 19% კოლხეთის დაბლობზეა.

აუზის მთიანი ნაწილი 3000 მეტრზე მაღლაა. ეს ნაწილი ძლიერ დანაწევრებულია შენაკადების ხეობებით და ხასიათდება მკაფიოდ გამოხატული მყინვარული რელიეფის ფორმებით. აუზის დაახლოებით 12% დაფარულია მყინვარებით და მუდმივი თოვლით.

მთიანი ნაწილის გეოლოგია წარმოდგენილია გრანიტებით, გნეისებით, ქვიშაქვებით, კირქვებით და თიხაფიქლებით. აუზის ამ ნაწილში გავრცელებულია მთა-მდელოს, გაეწრებული ყომრალი და ყვითელმიწა თიხნარი ნიადაგები. მცენარეული საფარი წარმოდგენილია ალკური მცენარეულობით და შერეული ტყით.

აუზის ზონა 3000-დან 1000 მეტრამდე ხასიათდება რელიეფის შედარებით გლუვი მოხაზულობით და დაბალი ნიშნულებით. ამ ზონაში მკაფიოდ გამოიყოფა რაჭა-ლეჩხუმის ქვაბული, რომლის გეოლოგიურ აგებულებაში მონაწილეობენ ქვიშაქვები და მერგელები. ქვაბულის შემომფარგველი ქედები კი აგებულია კირქვებით, სადაც მრავლადაა კარსტული ძაბრები და ნაპრალები.

აღნიშნულ ზონაში გავრცელებულია წითელმიწა, ყვითელმიწა და ყომრალი ნიადაგები. მცენარეული საფარი კი წარმოდგენილია წიწვოვანი ტყით.

მდინარის ხეობა სათავიდან ქ. ქუთაისამდე V ფორმისაა. ცალკეულ ადგილებში ხეობა წარმოადგენს ღრმად ჩაჭრილ კლდოვან კანიონს, ცალკეულ ადგილებში კი იგი განივრდება და იძენს ყუთისმაგვარ ფორმას. ხეობის ფსკერის სიგანე მერყეობს 0,1-0,4 კმ-დან (V-ეს მაგვარ ხეობაში) 0,4-1,5 კმ-დე (ყუთისმაგვარ ხეობაში).

მდინარის ტერასები ძირითადად გვხვდება ყუთისმაგვარი ხეობის ფარგლებში. ტერასების სიგანე იცვლება 250-დან 350 მეტრამდე, სიმაღლე 2-დან 20 მეტრამდე, ხოლო სიგრძე 0,3 კმ-დან 2,0 კმ-დე. ტერასები აგებულია ალუვიურ-დელუვიური დანალექებით, რომლებიც გადაფარულია თიხნარი ნიადაგებით. ტერასები ათვისებულია სასოფლო-სამეურნეო კულტურებით.

ქვა-ხრეშიანი ჭალა გვხვდება მდინარის მთელ სიგრძეზე. წყალდიდობებისა და წყალმოვარდნების პერიოდში ჭალა იფარება 0,5 – 0,8 მეტრის სიმაღლის წყლის ფენით. მდინარის კალაპოტი ზომიერად კლაკნილი და ცალკეულ ადგილებში დატოტილია. ნაკადის სიგანე იცვლება 6-დან 60 მეტრამდე, სიღრმე 0,5-დან 3,5 მეტრამდე, ხოლო სიჩქარე 2,0-4,2 მ/წმ-დან 0,7-1,5 მ/წმ-დე.

მდინარე რიონი იკვებება მყინვარების, თოვლის, წვიმისა და გრუნტის წყლებით, მაგრამ ძირითადად საზრდოობს თოვლისა და წვიმის წყლით. მისი წყლიანობის რეჟიმი ხასიათდება გაზაფხულ-ზაფხულის წყალდიდობით და წყალმოვარდნებით მთელი წლის განმავლობაში. მდინარეზე მაქსიმალური ჩამონადენი აღინიშნება გაზაფხულზე (IV-VI), როდესაც ჩამოედინება წლიური ჩამონადენის 38,8%. შემოდგომაზე ჩამოედინება წლიური ჩამონადენის 18%, ხოლო ზამთარში 19,7%. წლიური ჩამონადენის განაწილება თვეებს შორის მეტად არათანაბარია. მაქსიმალური ჩამონადენი ჩვეულებრივ მაისის თვეში აღინიშნება და წლიური ჩამონადენის 13,9% შეადგენს, მინიმალური ჩამონადენი კი იანვარში ფიქსირდება და წლიური ჩამონადენის მხოლოდ 5%-ს უზოლდება.

ყინულოვანი მოვლენებიდან მდინარის სათავეებში აღინიშნება წანაპირები, ქონი, თოში და ყინულსვლა. ყინულოვანი მოვლენების საშუალო ხანგრძლივობა 48 დღეს არ აღემატება.

მდინარე რიონი ფართოდ გამოიყენება ენერგეტიკული და ირიგაციული დანიშნულებით. ქალაქ ქუთაისის ზემოთ, სოფელ ჟონეთთან, 30 მეტრიანი სიმაღლის ბეტონის გრავიტაციული კაშხლით შექმნილია გუმათის

ენერგეტიკული დანიშნულების წყალსაცავი, რომლის მთლიანი საპროექტო მოცულობა 39,0 მლნ, სასარგებლო კი 13,0 მლნ. მ³-ია. დღეისთვის წყალსაცავი თითქმის მთლიანად არის შევსებული მყარი მასალით, რის გამო მისი მოცულობა 1,2 მლნ. მ³-ს არ აღემატება. ამიტომ, მასზე დამოკიდებული გუმათვესი-I და გუმათვესი-II ფუნქციონირებენ მხოლოდ მდინარის ჩამონადენზე.

1.1.1 კლიმატი

საპროექტო ნაპირსამაგრი ნაგებობების მოწყობა დაგეგმილია სოფელ ჟონეთში, რიონპესის სათავე ნაგებობის სიახლოვეს, მის ზემოთ, სადაც გაბატონებულია კოლხეთის დაბლობისთვის დამახასიათებელი ნოტიო სუბტროპიკული კლიმატი. გაბატონებული კლიმატური პირობების ჩამოყალიბებას განაპირობებს შავი ზღვის სიახლოვე და დასავლეთიდან შემოჭრილი ნოტიო ჰაერის მასების გავლენა.

აღნიშნული ტერიტორიის კლიმატური დახასიათება შედგენილია საპროექტო უბნის უშუალო სიახლოვეს არსებული ქუთაისის მეტეოროლოგიური სადგურის მრავალწლიური დაკვირვების მონაცემების საფუძველზე.

აღნიშნული მეტოროლოგიური სადგურის მონაცემებით, მზის ნათების ხანგრძლივობა მთელი წლის განმავლობაში მაღალია და მისი საშუალო წლიური სიდიდე 1800-დან 2200 საათამდე იცვლება. ჯამობრივი რადიაციაც საქმაოდ მაღალია და მისი სიდიდე 110-130 კკალ/სმ²-ს უტოლდება. რადიაციული ბალანსის წლიური მაჩვენებელი კი 60 კკალ/სმ²-ს შეადგენს.

მზის რადიაციასთან უშუალო კავშირშია კლიმატური პირობების მაფორმირებელი ერთ-ერთი ძირითადი ფაქტორი – ჰაერის ტემპერატურა, რომლის საშუალო თვიური, წლიური და ექსტრემალური მნიშვნელობები, ქუთაისის მეტეოროლოგიური სადგურის მრავალწლიური დაკვირვების მონაცემების მიხედვით, მოცემულია ცხრილში.

ჰაერის ტემპერატურის საშუალო თვიური, წლიური და ექსტრემალური სიდიდეები t^0C

მეტსა დგური	ტემპერატურა	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	წლი
	საშუალო	5.2	5.8	8.4	12.9	17.9	21.0	23.2	23.6	20.5	16.4	11.5	7.5	14.5
ქუთაი	აბს.მაქსიმუმი	21	25	32	35	37	40	41	43	40	35	30	25	43

სი	აბს.მინიმუმი	-17	-13	-10	-5	2	9	11	11	5	-2	-10	-13	-17
----	--------------	-----	-----	-----	----	---	---	----	----	---	----	-----	-----	-----

წაყინვები, ანუ საშუალო დღე-დემური დადებითი ტემპერატურების ფონზე ჰაერის გაცივება 0° -ზე ქვემოთ, საშუალოდ იწყება დეკემბერში და მთავრდება მარტში.

წაყინვების დაწყებისა და დასრულების თარიღები, ასევე უყინვო პერიოდის ხანგრძლივობა დღეებში, იმავე მეტსადგურის მრავალწლიური დაკვირვების მონაცემების მიხედვით, მოცემულია ცხრილში.

წაყინვების დაწყებისა და დასრულების თარიღები და უყინვო პერიოდის ხანგრძლივობა დღეებში

მეტ სადგური	წაყინვების თარიღი						უყინვო პერიოდი დღეებში		
	დასაწყისი			დასასრული			საშუალო	უმცირესი	უდიდესი
	საშუალო	ნაადრევი	გვიანი	საშუალო	ნაადრევი	გვიანი			
ქუთაისი	26.XII.	-	-	12.III.	-	-	288	-	-

ნიადაგის ზედაპირის ტემპერატურა, რომელიც დამოკიდებულია ნიადაგის ტიპზე, მის მექანიკურ შემადგენლობაზე, სინოტივეზე, მის დაცულობაზე მცენარეული საფარით ზაფხულში და თოვლის საფარის სიმაღლეზე ზამთარში, ითვალისწინებს ნიადაგის ზედაპირის რამდენიმე მმ-იანი სისქის ტემპერატურას. მისი მაჩვენებლები მჭიდრო კავშირშია ჰაერის ტემპერატურის სიდიდეებთან. ამასთან, მისი საშუალო წლიური მაჩვენებელი, საკვლევ ტერიტორიაზე, თითქმის 20-ით აღემატება ჰაერის ტემპერატურის საშუალო წლიურ სიდიდეს.

ნიადაგის ზედაპირის საშუალო თვიური, წლიური, საშუალო მაქსიმალური და საშუალო მინიმალური მნიშვნელობები ქუთაისის მეტსადგურის მრავალწლიური დაკვირვების მონაცემების მიხედვით, მოცემულია ცხრილში.

ნიადაგის ზედაპირის საშუალო თვიური, წლიური, მაქსიმალური და მინიმალური ტემპერატურები $t^{\circ}C$

მეტსადგური	ტემპერატურა	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	წელი
------------	-------------	---	----	-----	----	---	----	-----	------	----	---	----	-----	------

ქუთაისი	საშუალო	3	4	8	14	21	25	27	27	22	16	10	5	15
	საშ.მაქსიმუმი	9	11	18	27	36	41	43	42	36	27	17	11	26
	საშ.მინიმუმი	-1	0	3	7	12	16	18	18	15	10	6	2	9

ატმოსფერული ნალექები, რომლებიც წარმოადგენენ კლიმატური და ჰიდროლოგიური რეჟიმის მაფორმირებელ ერთ-ერთ ძირითად ელემენტს, საკვლევ ტერიტორიაზე საკმაო რაოდენობით მოდის. მათი რაოდენობა 1586 მმ-ს აღწევს. ატმოსფერული ნალექების საშუალო თვიური რაოდენობა და წლიური ჯამი, იმავე მეტსადგურის მრავალწლიური დაკვირვების მონაცემების მიხედვით, მოცემულია ცხრილში.

ნალექების საშუალო თვიური რაოდენობა და წლიური ჯამი მმ-ში

მეტსადგური	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	წელი
ქუთაისი	174	168	136	112	92	105	115	95	124	143	156	166	1586

ჰაერის სინოტივე ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი კლიმატური ელემენტია. მას უმთავრესად სამი სიდიდით ახასიათებენ, ესენია: წყლის ორთქლის დრეპალობა ანუ აბსოლუტური სინოტივე, შეფარდებითი სინოტივე და სინოტივის დეფიციტი. პირველი ახასიათებს ჰაერში წყლის ორთქლის რაოდენობას, მეორე – ჰაერის ორთქლით გაფართვის ხარისხს, ხოლო მესამე – მიუთითებს შესაძლებელი აორთქლების სიდიდეზე.

აღსანიშნავია, რომ ჰაერის წყლის ორთქლით გაჯერებისა (აბსოლუტური სინოტივის) და მისი დეფიციტის მაჩვენებელის წლიური მსვლელობა პრაქტიკულად ემთხვევა ჰაერის ტემპერატურის წლიურ მსვლელობას.

ჰაერის სინოტივის მაჩვენებლების საშუალო თვიური და წლიური სიდიდეები ქუთაისის მეტსადგურის მრავალწლიური დაკვირვების მონაცემების მიხედვით, მოცემულია ცხრილში.

ჰაერის სინოტივის საშუალო თვიური და წლიური სიდიდეები

მეტსადგური	ტენიანობა	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	წელი
ქუთაისი	აბსოლუტური მმ-ში	6.0	6.2	7.0	9.6	13.5	17.6	21.6	21.4	17.4	12.4	9.0	6.8	12.4
	შეფარდებითი %-ში	68	68	69	66	69	72	76	75	74	71	65	64	70

	დეფიციტი მბ-ში	3.4	3.7	4.4	6.6	8.2	8.6	7.9	8.6	7.6	6.4	5.6	4.5	6.3
--	-------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

იმავე მეტეოროლოგიური სადგურის მრავალწლიური დაკვირვების მონაცემების მიხედვით, თოვლის საფარი საშუალოდ ყველაზე ადრე ჩნდება ნოემბერში და ყველაზე გვიან ქრება აპრილში.

თოვლის საფარის გაჩენისა და გაქრობის თარიღები, იმავე მეტსადგურის მრავალწლიური დაკვირვების მონაცემების მიხედვით, მოცემულია ცხრილში.

თოვლის საფარის გაჩენისა და გაქრობის თარიღები

მეტსადგური	თოვლიან დღეთა რიცხვი	თოვლის საფარის გაჩენის თარიღი			თოვლის საფარის გაქრობის თარიღი		
		საშუალო	ნაადრევი	გვიანი	საშუალო	ნაადრევი	გვიანი
ქუთაისი	15	3.I	10.XI	-	9.III	-	7.IV

რაიონში ქრის ყველა მიმართულების ქარი, მაგრამ გაბატონებულია აღმოსავლეთისა და დასავლეთის მიმართულების ქარები, რაც განპირობებულია მდინარე ყვირილას ხეობის მიმართულებით და კოლხეთის დაბლობზე დასავლეთიდან შემოჭრილი ჰაერის მასებით.

ქარების მიმართულებები და შტილების რაოდენობა იმავე მეტსადგურის მრავალწლიური დაკვირვების მონაცემების მიხედვით, მოცემულია ცხრილში.

ქარების მიმართულება და შტილების რაოდენობა %-ში წლიურიდან

მეტსადგური	ჩ	ჩა	ა	სა	ს	სდ	დ	ჩდ	შტილი
ქუთაისი	1	3	53	2	1	3	35	2	27

ქარის მაქსიმალური წლიური სიჩქარე, რაც 5,0 მ/წმ-ს შეადგენს, აღინიშნება ქ. ქუთაისში. იქვე აღინიშნება ქარის საშუალო თვიური მაქსიმალური სიჩქარე, რაც ნოემბრის თვეში 7,2 მ/წმ-ს უტოლდება. ქარის საშუალო თვიური და წლიური სიჩქარეები, იმავე მეტსადგურის მრავალწლიური დაკვირვების მონაცემების მიხედვით, მოცემულია ცხრილში.

ქარის საშუალო თვიური და წლიური სიჩქარე მ/წმ-ში

მეტსადგური	ზოლიუმერის სიმაღლე	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	წელი
------------	-----------------------	---	----	-----	----	---	----	-----	------	----	---	----	-----	------

ქუთაისი	11 გ.	5.6	5.6	5.9	5.7	4.6	3.7	3.0	3.4	3.6	4.8	7.2	6.7	5.0
---------	-------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

ქარის სხვადასხვა განმეორებადობის მაქსიმალური სიჩქარეები იმავე მეტსადგურის მრავალწლიური დაკვირვების მონაცემების მიხედვით, მოცემულია ცხრილში.

ქარის მაქსიმალური სიჩქარეები მ/წმ-ზი

მეტსადგური	ქარის მაქსიმალური სიჩქარე (მ/წმ) შესაძლებელი ერთჯერ				
	1 წელში	5 წელში	10 წელში	15 წელში	20 წელში
ქუთაისი	47	57	61	64	66

განსახილველ ტერიტორიაზე ღრუბლიანობა საკმაოდ მაღალია. საშუალოდ, წლის განმავლობაში, ცის თაღის 50-65 % დაფარულია ღრუბლებით. ღრუბლიანობა ყველაზე მეტია ზამთარში, ნაკლებია ზაფხულში. საერთო ღრუბლიანობის მიხედვით მოღრუბლული დღეები 100-170-ს, ხოლო მინიმალური კი 40-65 შორის იცვლება.

ელჭექი საკმაოდ ხშირი მოვლენაა – 30-45 დღე წელიწადში. ცალკეულ წლებში უფრო მეტია და 70-ს უახლოვდება. ელჭექი აქ უმთავრესად წლის თბილ პერიოდში იცის (თვეში 5-12 დღე). იშვიათად ელჭექი ზამთარშიც აღინიშნება.

ელჭექისაგან განსხვავებით სეტყვა მხოლოდ წლის თბილ პერიოდში იცის, ყველაზე ხშირია მაის-ივნისში. სეტყვიან დღეთა რიცხვი 1-2 დღეს არ აღემატება. ცალკეულ წლებში სეტყვა 6-7-ჯერ ფიქსირდება.

1.1.2 წყლის მაქსიმალური ხარჯები

მდინარე რიონის ჩამონადენი შეისწავლებოდა სხვადასხვა პერიოდში და სხვადასხვა ხანგრძლივობით 19 პიდროლოგიურ საგუშაგოზე. საპროექტო ტერიტორიის სიახლოვეს მისი ჩამონადენი შეისწავლებოდა ნამოხვანთან, რიონპესის სათავე ნაგებობასთან და ქ. ქუთაისში. აღსანიშნავია, რომ რიონპესის სათავე ნაგებობასთან და ქუთაისში მდინარე რიონის ჩამონადენი დარღვეულია რიონპესის და მაშველის სარწყავი სისტემის სათავე ნაგებობებით წყლის აღების მიზეზით. ამიტომ, მიღებული იქნა გადაწყვეტილება წყლის მაქსიმალური ხარჯების დასადგენად საპროექტო პერიოდი, ანალოგად შერჩეულიყო პ/ს ნამოხვანის მონაცემები, რომელიც დაურღვევება ჩამონადენზე დაკვირვების

გრძელ რიგს მოიცავს. ამავე დროს, გუმათის მყარი ნატანით შეგსებული წყალსაცავი და რიონჰესის სათავე ნგებობა შეუფერხებლად ატარებენ მდინარის მაქსიმალურ ხარჯებს.

პ/ს ნამოხვანის კვეთში მდ. რიონის ჩამონადენზე დაკვირვებები მიმდინარეობდა 47 წლის (1934-41, 1953-91 წწ) განმავლობაში, მაგრამ ოფიციალურად გამოქვეყნებულია მხოლოდ 1986 წლის ჩათვლით. ოფიციალურად გამოქვეყნებული მაქსიმალური ხარჯების 42 წლიანი მონაცემების ვარიაციული რიგის სტატისტიკური დამუშავების შედეგად მომენტების მეთოდით, მიღებულია განაწილების მრუდის შემდეგი პარამეტრები:

მაქსიმალური ხარჯების საშუალო მრავალწლიური სიდიდე $Q_0 = 704 \text{ მ}^3/\text{წ}$;
გარიაციის კოეფიციენტი $C_v = 0,25$;

ასიმეტრიის კოეფიციენტის სიდიდე $C_s = 4 \cdot C_v = 1,0$, დადგენილია ალბათობის უკრედულაზე თეორიული და ემპირიული წერტილების უახლოესი თანხმედრით.

დადგენილია ვარიაციული რიგის რეპრეზენტატიულობის შესაფასებელი პარამეტრები: მაქსიმალური ხარჯების საშუალო მრავალწლიური სიდიდის შეფარდებითი საშუალო კვადრატული ცდომილება, რაც ტოლია $\varepsilon_{Q_0} = 3,8\%$ და ვარიაციის კოეფიციენტის შეფარდებითი საშუალო კვადრატული ცდომილება $\varepsilon_{C_v} = 11,2\%$. მიღებული პარამეტრები დამაკმაყოფილებელია, რადგან საქართველოში მოქმედი სამშენებლო ნორმებისა და წესების მოთხოვნების შესაბამისად $\varepsilon_{Q_0} \leq 5\% - ზე$ და $\varepsilon_{C_v} \leq 15\% - ზე$.

დადგენილია ასევე საშუალო კვადრატული გადახრა, რაც ტოლია $\delta = 176$.

მიღებული პარამეტრებისა და სამპარამეტრიანი გამა-განაწილების მრუდის ნორმირებული ორდინატების მეშვეობით დადგენილია მდ. რიონის წყლის მაქსიმალური ხარჯების სხვადასხვა უზრუნველყოფის სიდიდეები პ/ს ნამოხვანის კვეთში.

მდინარე რიონის წყლის მაქსიმალური ხარჯები პ/ს ნამოხვანის კვეთში დადგენილია ასევე გუმბათის განაწილების მიხედვით, რომლის თანახმად სხვადასხვა განმეორებადობის წყლის მაქსიმალური ხარჯები იანგარიშება გამოსახულებით

$$Q_\tau = Q_0 + K \cdot \delta \quad \text{მ}^3/\text{წ}\text{მ}$$

სადაც Q_τ -საანგარიშო განმეორებადობის წყლის მაქსიმალური ხარჯია $\text{მ}^3/\text{წ}\text{მ}$ -ში;

Q_0 -წყლის მაქსიმალური ხარჯების საშუალო მრავალწლიური სიდიდეა;

K -ექსტრემალური მნიშვნელობებისათვის გამოყვანილი კოეფიციენტია, რომლის სიდიდე აიღება სპეციალურად დამუშავებული ცხრილიდან;

δ – საშუალო პვადრატული გადახრაა რაც ჩვენ შემთხვევაში ტოლია 176-ის;

გადასვლა ანალოგიდან საპროექტო ტერიტორიის კვეთში განხორციელებულია გადამყვანი კოეფიციენტის მეშვეობით, რომლის სიდიდე მიიღება გამოსახულებით

$$K = \left(\frac{Fsapr}{Fanal} \right)^N$$

სადაც $Fsapr$ – მდ. რიონის წყალშემკრები აუზის ფართობია საპროექტო კვეთში, რაც ტოლია 3400 კმ^2 -ის;

$Fanal$ – მდ. რიონის წყალშემკრები აუზის ფართობია ანალოგის კვეთში, რაც ტოლია $\frac{3}{5}$ ნამოხვანის კვეთში, რაც ტოლია 3450 კმ^2 -ის;

N – რედუქციის ხარისხის მაჩვენებელია, რაც მაქსიმალური ხარჯების შემთხვევაში მიღებულია $0,5$ -ის ტოლი;

მიღებული რიცხვითი სიდიდეების შეყვანით ზემოთ მოყვანილ გამოსახულებაში, მიიღება $\frac{3}{5}$ ნამოხვანიდან საპროექტო ტერიტორიის კვეთში გადამყვანი კოეფიციენტის სიდიდე $0,992$ -ის ტოლი.

პიდროლოგიური საგუშაგო ნამოხვანის კვეთში დადგენილი მაქსიმალური ხარჯების სხვადასხვა უზრუნველყოფის სიდიდეების გადამრავლებით გადამყვან კოეფიციენტებზე, მიიღება მაქსიმალური ხარჯების სხვადასხვა უზრუნველყოფის სიდიდეები საპროექტო ტერიტორიის კვეთში. მიღებული შედეგები მოცემულია ქვემოთ ცხრილში.

მდინარე რიონის სხვადასხვა უზრუნველყოფის წყლის მაქსიმალური ხარჯები $\text{მ}^3/\text{წ-შ}$ დადგენილი ანალოგის მეთოდით

კვეთი	მეთოდი	F კ^2	Q_0 $\text{მ}^3/\text{წ-გ}$	Cv	Cs	K	უზრუნველყოფა $P \%$				
							0.1	1	2	5	10
ანალოგი- კ/ს ნამოხევნი	მომენტების	3450	704	0.25	1.00	—	1555	1240	1155	1030	935
	გუმბათის		704	—	—	—	1685	1330	1225	1080	970
საპროექტო	მომენტების	3400	704	—	—	0.992	1542	1230	1146	1022	928
	გუმბათის		704	—	—	0.992	1671	1319	1215	1071	962

ცნობილია, რომ ხშირ შემთხვევაში წყლის რეალურმა მაქსიმალურმა ხარჯებმა შესაძლებელია გაიარონ დაკვირვებების არ არსებობის ან დაკვირვებებს შორის პერიოდში და დარჩნენ აღურიცხველები. ამიტომ, ანალოგის მეთოდით დადგენილი წყლის მაქსიმალური ხარჯების გადამოწმების მიზნით, მიზანშეწონილად იქნა მიჩნეული წყლის მაქსიმალური ხარჯების გადაანგარიშება რეგიონალურ-ემპირიული ფორმულით, რომელიც გამოყვანილია სპეციალურად მდ. რიონის აუზისთვის და გამოიყენება იმ შემთხვევაში, როდესაც მდინარის წყალშემკრები აუზის ფართობი საპროექტო კვეთში აღემატება 400 კ^2 -ს.

აღნიშნულ რეგიონალურ-ემპირიულ ფორმულას, რომელიც მოცემულია „კავკასიის პირობებში მდინარეთა მაქსიმალური ჩამონადენის საანგარიშო ტექნიკურ მითითებაში”, შემდეგი სახე გააჩნია

$$Q_{1\%} = \left[\frac{52}{(F+1)^{0,55}} \right] \cdot F \text{ მ}^3/\text{წ-გ}$$

სადაც F -მდინარის წყალშემკრები აუზის ფართობია საპროექტო კვეთში.

წყალშემკრები აუზის ფართობის შეფანით რეგიონალურ-ემპირიულ ფორმულაში მიიღება მდ. რიონის 1%-იანი უზრუნველყოფის წყლის მაქსიმალური ხარჯი საპროექტო ტერიტორიის კვეთში. გადასვლა 1%-იანი უზრუნველყოფიდან სხვა უზრუნველყოფებზე განხორციელებულია იმავე ტექნიკურ მითითებაში მოყვანილი სპეციალური კოეფიციენტების მეშვეობით.

მდინარე რიონის წყლის მაქსიმალური ხარჯები საპროექტო ტერიტორიის კვეთში, დადგენილი რეგიონალურ-ემპირიული ფორმულით, მოცემულია ცხრილში.

მდინარე რიონის სხვადასხვა უზრუნველყოფის მაქსიმალური ხარჯები $\text{მ}^3/\text{წ-შ}$
საპროექტო ტერიტორიის კვეთში დადგენილი რეგიონალურ-ემპირიული ფორმულით

$P \text{ \%}$ უზრუნველყოფა	0.1	1	2	5	10
$\tau \text{ წელი}$ განმეორებადობა	1000	100	50	20	10
$Q \text{ მ}^3/\text{წ}$ საპროექტო კვეთში	2693	1870	1608	1272	1066

ზემოთ მოყვნილი ცხრილის ბოლო სტრიქონში მოცემული მდ. რიონის მაქსიმალური ხარჯები, მიღებულია საანგარიშო სიდიდეებად საპროექტო ტერიტორიის კვეთში.

1.1.3 წყლის მაქსიმალური დონეები

მდინარე რიონის წყლის მაქსიმალური ხარჯების შესაბამისი დონეების ნიშნულების დასადგენად საპროექტო უბანზე, გადაღებული იქნა კალაპოტის განივი კვეთები, რომელთა საფუძველზე დადგინდა მდინარის პიდრავლიკური ელემენტები. აღნიშნული პიდრავლიკური ელემენტების მიხედვით განხორციელდა წყლის მაქსიმალურ ხარჯებსა და დონეებს შორის $Q = f(H)$ დამოკიდებულების მრუდების აგება, რომლებიც ერთმანეთთან შებმულია ორ საანგარიშო კვეთს შორის ნაკადის პიდრავლიკური ქანობის შერჩევის გზით.

კვეთში ნაკადის საშუალო სიჩქარე დადგენილია შეზი-მანინგის ცნობილი ფორმულით, რომელსაც შემდეგი სახე გააჩნია

$$V = \frac{h^{2/3} \cdot i^{1/2}}{n}$$

სადაც h – ნაკადის საშუალო სიღრმეა კვეთში მ-ში;

i – ნაკადის პიდრავლიკური ქანობია ორ საანგარიშო კვეთს შორის;

n – კალაპოტის სიმქისის კოეფიციენტია, რომლის სიდიდე სპეციალური გათვლების საფუძველზე მიღებულია 0,061-ის ტოლი.

საპროექტო ტერიტორიაზე მდ. რიონის სხვადასხვა განმეორებადობის წყლის მაქსიმალური ხარჯების შესაბამისი დონეების ნიშნულები საპროექტო პირობებში მოცემულია მომდევნო ცხრილში.

მდინარე რიონის წყლის მაქსიმალური დონეები საპროექტო პირობებში

განივის № და ბე	მანძილი განივებს შორის მ-ში	წყლის ნაპირის ნიშნული მ.აბს.	ფსკერის უდაბლესი ნიშნული მ.აბს.	წ. მ. დ.			
				$\tau = 100$ წელს, Q=1870	$\tau = 50$ წელს, Q=1608	$\tau = 20$ წელს, Q=1272	$\tau = 10$ წელს, Q=1066

				$\delta^3/\gamma\theta$	$\delta^3/\gamma\theta$	$\delta^3/\gamma\theta$	$\delta^3/\gamma\theta$
1. 0+00	200 250	206.25	204.68	209.63	209.30	208.93	208.71
2. 2+00		206.66	203.93	210.07	209.75	209.36	209.14
3. 4+50		206.76	203.90	210.21	209.92	209.58	209.30

მდინარის პიდრავლიკური ელემენტები, რომელთა საფუძველზე განხორციელდა წყლის მაქსიმალურ ხარჯებსა და დონეებს შორის $Q=f(H)$ დამოკიდებულების მრუდების აგება საპროექტო პირობებში, მოცემულია ცხრილში.

მდ. რიონის პიდრავლიკური ელემენტები საპროექტო უბანზე

ნოშრულები მ.აბს.	კვეთის ელემენტები	კვეთის ფართობი $w \text{ მ}^2$	ნაკადის სიგანე $B \text{ მ}$	საშუალო სიღრმე $h \text{ მ}$	ნაკადის ქანობი i	საშუალო სიჩქარე $v \text{ მ}/\text{წ}$	წყლის ხარჯი $Q \text{ მ}^3/\text{წ}$
განივი №1							
206.25	კალაპოტი	137.1	117.5	1.17	0.024	2.84	389.0
206.50	კალაპოტი	168.1	123.0	1.37	0.024	3.15	530.4
207.00	კალაპოტი	260.9	199.6	1.31	0.024	3.06	798.4
207.50	კალაპოტი	361.3	202.0	1.79	0.024	3.78	1364.6
208.00	კალაპოტი	462.8	204.3	2.27	0.024	4.43	2048.0
208.50	კალაპოტი	565.6	206.6	2.74	0.024	5.02	2840.7
209.00	კალაპოტი	669.5	209.0	3.20	0.024	5.58	3736.5
209.50	კალაპოტი	774.5	211.3	3.67	0.024	6.11	4731.1
განივი №2 L=200 მ							
206.66	კალაპოტი	97.3	50.0	1.95	0.024	4.00	389.0
207.00	კალაპოტი	115.1	57.6	2.00	0.030	4.55	523.3
207.50	კალაპოტი	239.9	166.0	1.45	0.030	3.66	878.5
208.00	კალაპოტი	323.4	167.9	1.93	0.030	4.44	1435.2
208.50	კალაპოტი	407.8	169.8	2.40	0.031	5.23	2133.0
209.00	კალაპოტი	493.2	171.7	2.87	0.031	5.90	2908.2
209.50	კალაპოტი	579.5	173.6	3.34	0.032	6.64	3845.8
210.00	კალაპოტი	666.8	175.5	3.80	0.032	7.24	4826.0
განივი №3 L=250 მ							
206.76	კალაპოტი	79.4	30.0	2.65	0.024	4.91	390.0
207.00	კალაპოტი	86.0	31.6	2.72	0.027	5.32	457.3
207.50	კალაპოტი	95.4	40.0	2.39	0.065	7.54	719.6
208.00	კალაპოტი	149.3	110.5	1.35	0.149	7.81	1165.5
208.50	კალაპოტი	205.9	115.9	1.78	0.149	9.38	1930.9
209.00	კალაპოტი	265.1	120.7	2.20	0.144	10.60	2809.6
209.50	კალაპოტი	337.4	147.3	2.29	0.144	10.90	3677.8
210.00	კალაპოტი	413.6	157.3	2.63	0.134	11.56	4781.2

1.14 კალაპოტის მოსალოდნელი ზოგადი გარეცხვის სიღრმე

მდინარე რიონის კალაპოტის მოსალოდნელი ზოგადი გარეცხვის სიღრმე საპროექტო უბანზე დადგენილია მეთოდით, რომელიც მოცემულია ვ.

ლაპშენკოვის მონოგრაფიაში „ჰიდროკვანძების ბიუფებში მდინარეთა კალაპოტების დეფორმაციების პროგნოზირება“ (ლენინგრადი, 1979 წ).

აღნიშნული მეთოდის თანახმად კალაპოტის ზოგადი გარეცხვის საშუალო სიღრმე იანგარიშება ფორმულით

$$H_{sash.} = \left[\frac{Q_{p\%} \cdot n^{2/3}}{B} \cdot \left(\frac{10}{d_{sash}} \right)^{0,33} \right]^{\frac{1}{1+2/3 \cdot y}} \text{ მ}$$

სადაც $Q_{p\%}$ – საანგარიშო უზრუნველყოფის წყლის მაქსიმალური ხარჯია, ჩვენ შემთხვევაში მდინარის 1%-იანი უზრუნველყოფის მაქსიმალური ხარჯი 1870 მ³/წ-ს;

n – კალაპოტის სიმქისის კოეფიციენტია, რაც ტოლია 0,061-ის;

B – მდინარის მდგრადი კალაპოტის სიგანეა მ-ში. რაც საპროექტო უბანზე 200 მეტრის ტოლია;

d_{sash} – კალაპოტის ამგები გრუნტის ფრაქციების საშუალო დიამეტრია მ-ში. მისი სიდიდე განისაზღვრება გამოსახულებით

$$d_{sash} = 5,5 \cdot i^{0,8} \text{ მ}$$

სადაც i – ნაკადის ჰიდრავლიკური ქანობი საპროექტო უბანზე და ტოლია 0,024-ის. აქედან, კალაპოტის ამგები გრუნტის საშუალო დიამეტრი $d_{sash} = 0,28 \text{ მ-ს};$

y – 6. პავლოვსკის ფორმულაში შეზის კოეფიციენტის განმსაზღვრული ხარისხის მაჩვენებელია. მისი სიდიდე იანგარიშება გამოსახულებით

$$y = 2,5 \cdot \sqrt{n} - 0,13 - 0,75 \cdot \sqrt{R} \cdot (\sqrt{n} - 0,1)$$

სადაც R – ჰიდრავლიკური რადიუსია, რაც მდინარეებისთვის საშუალო სიღრმის ტოლია. ჩვენ შემთხვევაში, ჰიდრავლიკური ელემენტების ცხრილის მიხედვით $R = h = 3,4 \text{ მ-ს};$

n – აქაც კალაპოტის სიმქისის კოეფიციენტია, რაც ტოლია 0,061-ის; აქედან $y = 0,28\text{-ს};$

მოცემული რიცხვითი სიდიდეების შეყვანით ზემოთ მოყვანილ ფორმულაში მიიღება კალაპოტის ზოგადი გარეცხვის საშუალო სიღრმე 3,66 მეტრის ტოლი.

კალაპოტის ზოგადი გარეცხვის მაქსიმალური სიღრმე მიიღება დამოკიდებულებით

$$H_{\max} = 1,6 \cdot H_s$$

მოყვანილი გამოსახულების შესაბამისად, მდ. რიონის კალაპოტის ზოგადი გარეცხვის მაქსიმალური სიღრმე ტოლია 5,85≈5,9 მ-ის.

კალაპოტის ზოგადი გარეცხვის მიღებული მაქსიმალური სიღრმე ($H_{\max} = 5,9$ მ) უნდა გადაიზომოს საპროექტო, ანუ გაწმენდილი კალაპოტის პირობებში დადგენილი მდ. რიონის 100 წლიანი განმეორებადობის წყლის მაქსიმალური ხარჯის შესაბამისი დონის ნიშნულიდან ქვემოთ.

აქვე აღსანიშნავია, რომ ზემოთ მოყვანილი მეთოდით კალაპოტის ზოგადი გარეცხვის სიღრმე იანგარიშება მხოლოდ ალუვიურ კალაპოტებში წყლის მაქსიმალური ხარჯების გავლისას. მეთოდი არ ითვალისწინებს მდინარეების და ხევების სიღრმული ეროზიის პარამეტრების დადგენას ძირითად, კლდოვან ქანებში, სადაც სიღრმული ეროზიის განვითარება საკმაოდ ხანგრძლივი პროცესია. ამრიგად, თუ საპროექტო ნაგებობის კვეთში დაფიქსირდება ძირითადი ქანები გარეცხვის სიღრმეზე მაღლა, ნაგებობა უნდა დაეფუძნოს ძირითად ქანებს.

1.1.5 ნაპირსამაგრი ქვის დიამეტრის გაანგარიშება

საპროექტო უბანზე მდ. რიონის ნაპირგამაგრებისთვის საჭირო ლოდების დიამეტრი დადგენილია მეთოდით, რომელიც მოცემულია “მთის მდინარეებზე ნაპირსამაგრი გრძივი დამბების მოპირკეთების კონსტრუქციების რეკომენდაციებში” (ბიშკეკი, 1991 წელი).

აღნიშნული მეთოდის თანახმად, ნაპირსამაგრი ლოდების მდგრადი დიამეტრი განისაზღვრება შემდეგი ფორმულით

$$d_{KV} = \frac{2,15}{m_0^{0,7}} \cdot \left(\frac{\gamma_s}{\gamma_H - \gamma_s} \right) \cdot \left(\frac{Q_{p\%} \cdot i}{\sqrt{g}} \right)^{0,4} \text{ მ}$$

სადაც m_0 -ნაპირსამაგრი ნაგებობის ფერდის დახრის კოეფიციენტი, რაც ჩვენს

შემთხვევაში მიღებულია 1,5-ის ტოლი;

γ_s -წყლისა და მყარი ნატანი ნარევის სიმკვრივე კგ/მ³-ში; მისი სიდიდე განისაზღვრება გამოსახულებით

$$\gamma_s = \gamma + \mu \cdot \frac{\gamma_H - \gamma}{\gamma_H}$$

სადაც γ და γ_H – წყლისა და მყარი ნატანის სიმკვრივე კგ/მ³-ში; $\gamma = 1000$ კგ/მ³ და $\gamma_H = 2650$ კგ/მ³;

μ – კალაპოტის მაფორმირებელი მყარი ნატანის შემცველობა წყლისა და მყარი ნატანის ნარევში გრ/ლ ან კგ/მ³-ში; მისი სიდიდე იანგარიშება ფორმულით

$$\mu = 7000 \cdot \left(\frac{H}{d_{SASH}} \right)^{0,7} \cdot i^{2,2} \text{ გრ/ლ}$$

სადაც H – ნაკადის საშუალო სიღრმე მეტრებში, რომლის მნიშვნელობა განისაზღვრება მდინარის პიდრავლიკური ელემენტების ცხრილიდან და ჩვენს შემთხვევაში საშუალოდ ტოლია 3,0 მ-ის;

d_{SASH} – მდინარის კალაპოტის ფსკერზე დალექილი მყარი მასალის საშუალო დიამეტრი, რომლის მნიშვნელობა დადგენილია ზემოთ ჩატარებული გაანგარიშებით და ტოლია 0,18 მ-ის;

i – ორივე ფორმულაში ნაკადის პიდრავლიკური ქანობი, რაც საპროექტო უბანზე ტოლია 0,0023-ის; აქედან μ – ტოლია 0,22 გრ/ლ-ში, ანუ 0,00022 კგ/ლ-ში, ხოლო $\gamma_s = 1000$ კგ/მ³-ში;

$Q_{P\%}$ – მდინარის საანგარიშო მაქსიმალური უზრუნველყოფის ხარჯი, რაც ჩვენს შემთხვევაში ტოლია 1%-იანი უზრუნველყოფის (100 წლიანი განმეორებადობის) მაქსიმალური ხარჯის, ე.ი. $Q_{P\%} = 1870 \text{ მ}^3/\text{წ}-ს$;

g – სიმძიმის ძალის აჩქარება.

შესაბამისი რიცხვითი მნიშვნელობების შეტანით ზემოთ წარმოდგენილ ფორმულაში, მდ. რიონის ნაპირის გასამაგრებლად საჭირო ლოდების მდგრადი დიამეტრი ტოლი იქნება 1,13 მეტრის.

დანართი 2 საინჟინრო-გეოლოგიური გამოკვლევები

**შესალტუბოს მუნიციპალიტეტის სოფ. ქონეთში მდ. რიონის
ნაპირსამაგრი სამუშაოების საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო
და სატენდერო პროცედურების ჩატარებასთან
დაპავშირებული ტექნიკური დოკუმენტაციის შემუშავება**

1. შესავალი

ამა წლის ნოემბერ-დეკემბრის თვეში შპს „ინჟინერიუს“-ის მიერ საქრთველოს საგზაო დეპარტამენტთან დადგებული ხელშეკრულების საფუძველზე და ტექნიკური დავალების მოთხოვნების შესაბამისად წყალტუბოს მუნიციპალიტეტის სოფ. ქონეთში მდ. რიონის ნაპირსამაგრი სამუშაოების საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო და სატენდერო პროცედურების ჩატარებასთან დაკავშირებული ტექნიკური დოკუმენტაციის შემუშავებისათვის ჩატარდა საინჟინრო-გეოლოგიური გამოკვლევები.

გამოკვლევის მიზანს წარმოადგენდა: ბუნებრივი პირობების აღწერა ფონდური მასალების საფუძველზე, სხვადასხვა ლითოლოგიის გრუნტების განლაგების სიღრმის, გავრცელებული გრუნტების ფიზიკურ-მექანიკური მახასიათებლების განსაზღვრა. ამისათვის აღებულ იქნა დაშლილი სტრუქტურის გრუნტის 2 ნიმუში, ჭალისზედა ტერასის ფერდოდან, გრანულომეტრიული შემადგენლობის განსაზღვრისათვის. კაჭრების პროცენტული შემცველობა შეფასებულია ვიზუალურად.

ადგილმდებარეობის ვიზუალური დათვალიერების, გრუნტების ლაბორატორიული გამოკვლევების შედეგების და საფონდო მასალების კამერალური დამუშავების მონაცემების საფუძველზე შედგენილია: პირობითი ნიშნები (დანართი 1); გრუნტის გრანულომეტრიული შემადგენლობის განსაზღვრის ცხრილი და გრაფიკი. (დანართი 2); გრუნტების ფიზიკურ-მექანიკური თვისებების მახასიათებლების საანგარიშო მნიშვნელობების

ცხრილი (დანართი 3); განივი და გრძივი გეოლოგიური ჭრილები (დანართი 4); და საინჟინრო-გეოლოგიური ანგარიში.

2. ოროგრაფია და პიდროგრაფია

მორფოლოგიურად საკვლევი უბანი მიეკუთვნება წყალტუბოს სინკლინალური დაღაბლების ეროზიულ-ბორცვოვან რელიეფს. უბანი წარმოადგენს მდ. რიონის ჭალას და ჭალისზედა ტერასას (სიმაღლით 1.50 მ-დე).

პიდროგრაფიული ქსელის მთავარ არტერიას წარმოადგენს მდ. რიონი, რომლის ეროზიული მოქმედების შედეგად ხდება ნაპირის ინტენსიური გარეცხვა, საკვლევი უბნის ფარგლებში.

3. კლიმატური პირობები

გამოსაკვლევი უბნის განლაგების რაიონის კლიმატური პირობები მოცემულია უახლოესი მეტეოროლოგიური სადგურის (წყალტუბოს მონაცემების მიხედვით.

ჰაერის საშუალო წლიური ტემპერატურაა $+15.0^{\circ}\text{C}$; ყველაზე ცივი თვის – იანვრის საშუალო თვიური ტემპერატურაა $+5.0^{\circ}\text{C}$; ყველაზე ცხელის აგვისტოსი კი $+23,8^{\circ}\text{C}$; ტემპერატურის აბსოლუტური მინიმუმია -19°C ; აბსოლუტური მაქსიმუმი კი $+42^{\circ}\text{C}$;

ჰაერის საშუალო წლიური ფარდობითი ტენიანობაა 73%-ა; ყველაზე ცივი თვის (იანვრის) 61% (საშუალო), აგვისტოში კი 76%. აბსოლუტური მინიმუმი (აპრილი) 69%, აბსოლუტური მაქსიმუმი (იანვარი) 73%.

ქარის საშუალო წლიური სიჩქარე არის – 3,2 მ/წმ. გაბატონებული მიმართულების ქარებია: ჩრდილოეთის 4 %-ანი, ჩრდილო-აღმოსავლეთის 31%-ანი, სამხრეთდასავლეთის 5%-ანი და დასავლეთის 25%-იანი განმეორებადობით. მოსალოდნელი მაქსიმალური სიჩქარე: წელიწადში ერთხელ – 18.0 მ/წმ, 10 წელიწადში ერთხელ – 25.0 მ/წმ, 20 წელიწადში

ერთხელ – 27.0 მ/წმ. ქარის წნევა 5 წელიწადში ერთხელ – 0.30კპა, 15 წელიწადში ერთხელ 0.38 კპა. შტილიანი დღეების რაიდენობა 60%.

ნალექების საშუალო წლიური რაოდენობაა –1818 მმ. ნალექების დღედამური მაქსიმუმია –131 მმ.

თოვლის საფარიანი დღეების რაოდენობაა –19. თოვლის საფარის წონაა 0.50 კპა.

ნიადაგის ჩაყინვის სიდრმე თიხოვანი გრუნტისათვის არის 0 სმ, წვრილი და მტვრისებური, ქვიშნარისათვის არის 0 სმ, საშუალო და მსხვილი ქვიშისათვის 0 სმ, მსხვილნატეხოვანი გრუნტებისათვის 0სმ.

4. გეოლოგიური აგებულება, საინჟინრო-გეოლოგიური და პიდროგეოლოგიური პირობები

გეოტექტონიკური თვალსაზრისით რაიონი მოქცეულია მთათაშორისი ბარის ჩრდილოეთ კოლხეთის მთისწინა გორაკ-ბორცვიანი რელიეფის ზონაში. ის განსხვავებული ლითოლოგიით არის წარმოდგენილი. ნალექები ოფიციალურად წარმოდგენილია ორი ტიპის : კარბონატულ-ტერიგენული და ვულკანოგენურ-დანალექით.

ნორმატიული დოკუმენტის „სეისმომედეგი მშენებლობა“ (პნ01.01-09) მიხედვით რაიონი მიეკუთვნება მიწისძვრების 8 ბალიან ზონას. სეისმურობის უგანზომილებო კოეფიციენტი $A=0.15$.

საქართველოს საინჟინრო-გეოლოგიური დარაიონების მიხედვით საკვლევი რაიონი მიეკუთვნება დიდი კავკასიონის სამხრეთ ფერდობის საშუალომთიან ნაოჭა სისტემის დასავლეთი ნაწილს, კლდოვან და ნახევრად კლდოვან, კარბონალურ და ვულკანოგენურ-დანალექი ქანების საინჟინრო-გეოლოგიურ რაიონს.

საქართველოს პიდროგეოლოგიური დარაიონების მიხედვით საკვლევი რაიონი მიეკუთვნება საქართველოს ბელტის არტეზიული აუზების

პიდროგეოლოგიური ოლქის ფოროვანი, ნაპრალოვანი, ნაპრალოვან-კარსტული და კარსტული წყლების წყალტუბოს არტეზიული აუზის პიდროგეოლოგიურ რაიონს.

5. საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები

5.1 დაზიანებული უბნის ფარგლებში გავრცელებული გრუნტების

დახასიათება

საკვლევი უბნის ფარგლებში ჩატარებული საინჟინრო-გეოლოგიური და ლაბორატორიული გამოკვლევების მონაცემების საფუძველზე გამოიყოფა შემდეგი ფენები – საინჟინრო-გეოლოგიური ელემენტები (სგე):

სგე 1 – კენჭი (30-35%) და ხრეში (20-25%), კაჭრების ჩანართებით (30-35%) ქვიშის შემავსებლით, ტენიანი და წყალგაჯერებილი. გრუნტის ძირითადი ფიზიკურ-მექანიკური თვისებების მახასიათებლების მნიშვნელობები ასეთია: მოცულობითი $\bar{V}$ = 2.30 g/cm^3 ; პირობითი საანგარიშო წინააღმდეგობა $R_0 = 6.0 \text{ g/cm}^2$; შინაგანი ხახუნის კუთხე $\varphi = 46.0^\circ$; შეჭიდულობა $C = 0.07 \text{ g/cm}^2$; დეფორმაციის მოდული $E = 550 \text{ g/cm}^2$; ფრაქციის საშუალო დიამეტრი $d_{50} = 137.8 \text{ mm}$. პუნქტი დამუშავების სირთულის მიხედვით – პ-6/დ; კატეგორია V.

5.2 საკვლევი უბნის საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები

საკვლევი უბნის ფარგლებში გავრცელებული გრუნტების ფიზიკურ-მექანიკური თვისებების მახასიათებლების საანგარიშო მნიშვნელობები მოცემულია შესაბამის დანართში (დანართი 3).

საკვლევი უბნის განლაგების რაიონის სეისმურობა არის 8 ბალი.

აქ გავრცელებული გრუნტები სეისმური თვისებების მიხედვით არის II კატეგორიის, ამიტომ უბნის სეისმურობაც იქნება 8 ბალი.

სახიფათო გეოდინამიკური პროცესებიდან ფიქსირდება სიღრმული და განსაკუთრებით ინტენსიური გვერდითი ეროზია.

საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების სირთულის მიხედვით არის III. კატეგორიის.

6. დასკვნები და რეკომენდაციები

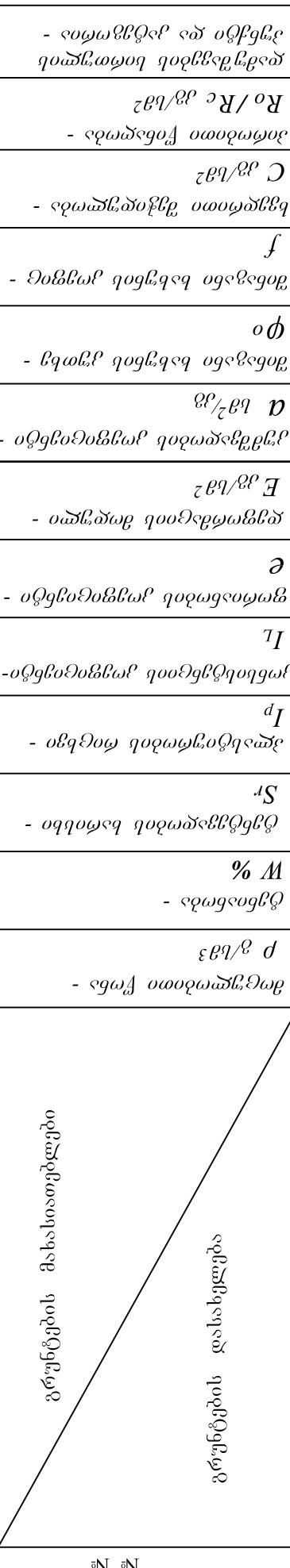
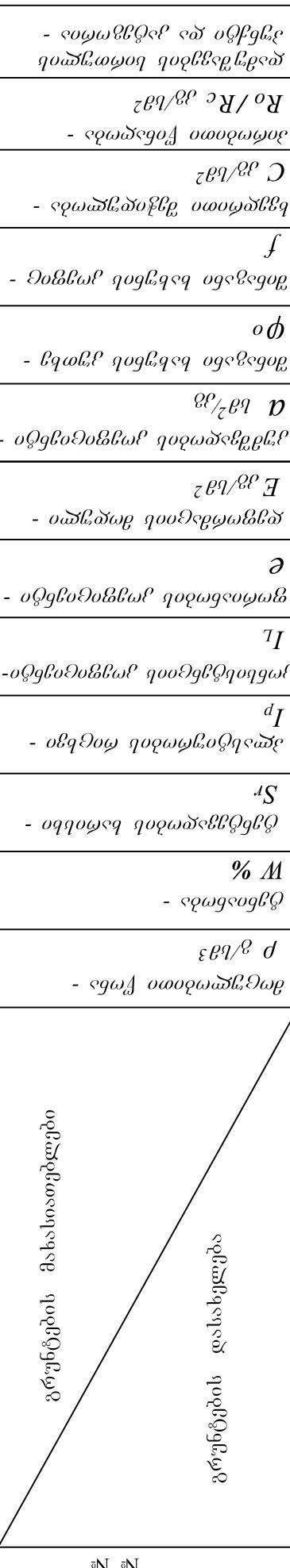
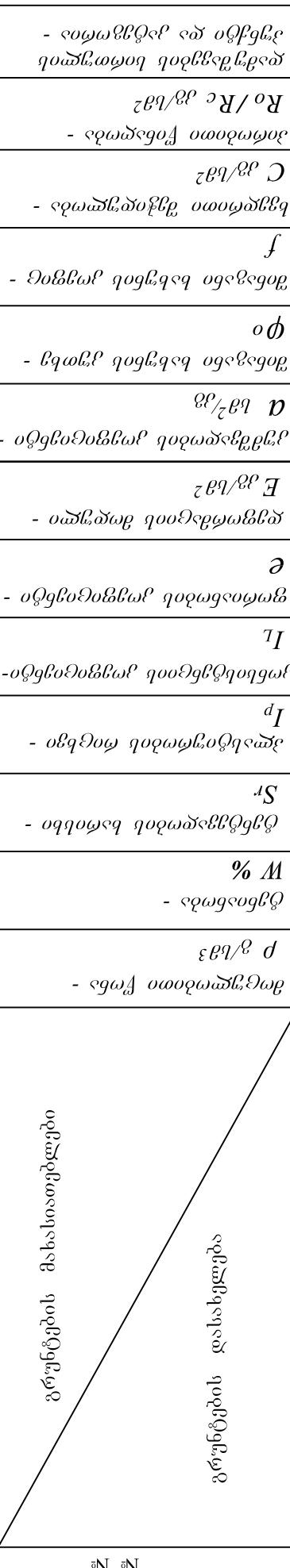
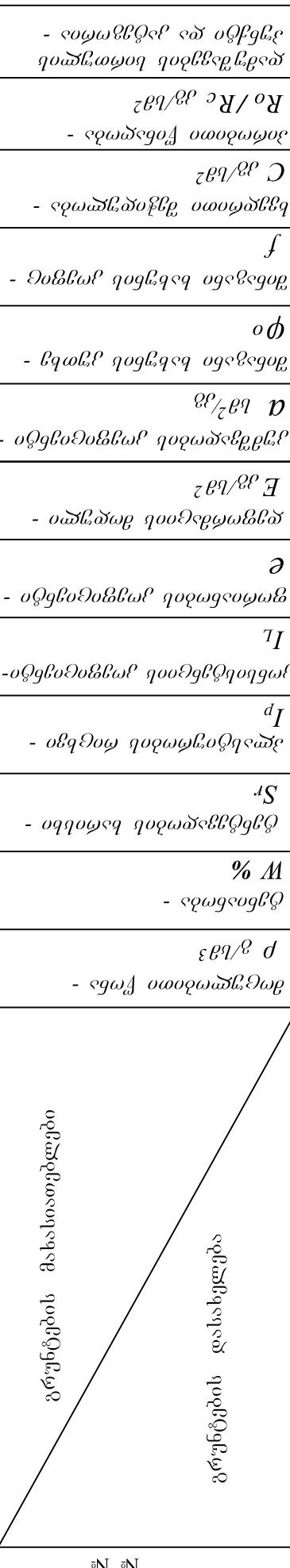
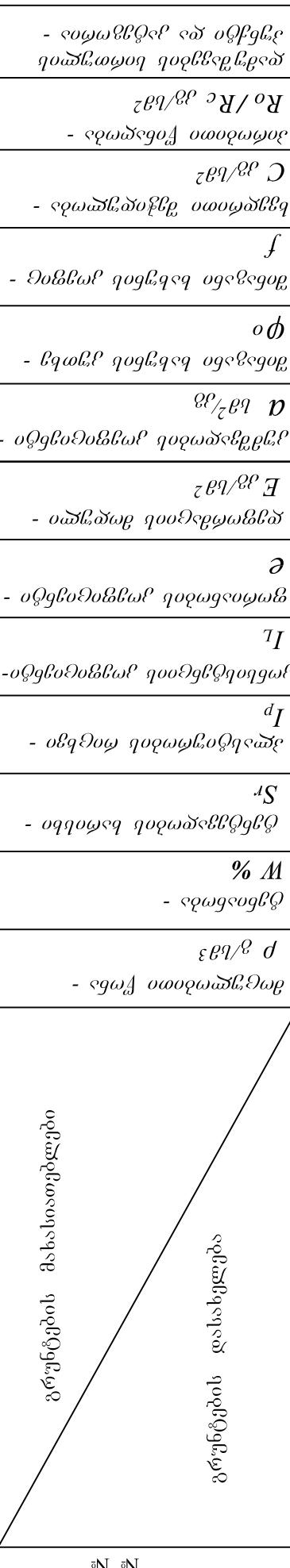
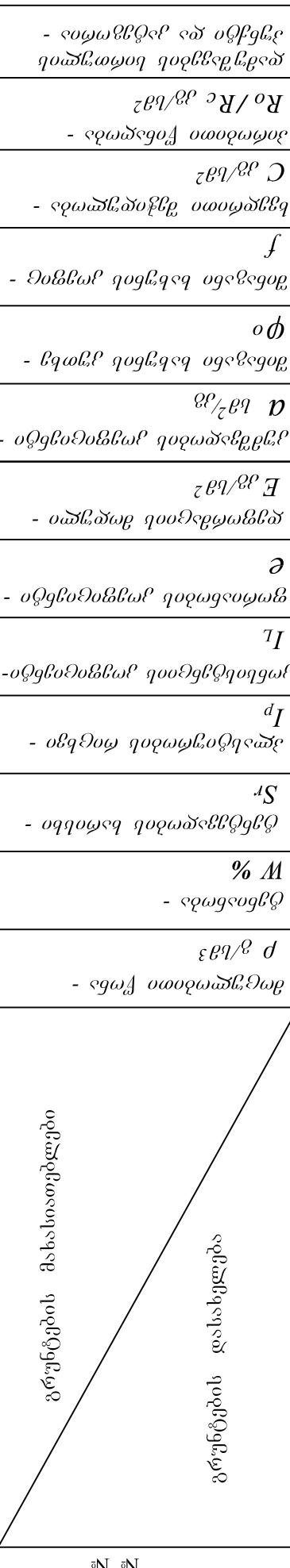
1. საქართველოს გეომორფოლოგიური დარაიონების სქემატური რუქის მიხედვით საკვლევი რაიონი მიეკუთვნება წყალტუბოს სინკლინალური დადაბლების ეროზიულ-ბორცვოვან რელიეფს.
2. გეოტექტონიკური თვალსაზრისით რაიონი მოქცეულია მთათაშორისი ბარის ჩრდილოეთ კოლხეთის მთისწინა გორაკ-ბორცვიანი რელიეფის ზონაში.
3. საქართველოს საინჟინრო-გეოლოგიური დარაიონების მიხედვით საკვლევი რაიონი მიეკუთვნება დიდი კავკასიონის სამხრეთ ფერდობის საშუალომთიან ნაოჭა სისტემის დასავლეთი ნაწილს, კლდოვან და ნახევრად კლდოვან, კარბონალურ და ვულკანოგენურ-დანალექი ქანების საინჟინრო-გეოლოგიურ რაიონს.
4. საქართველოს პიდროგეოლოგიური დარაიონების მიხედვით საკვლევი რაიონი მიეკუთვნება საქართველოს ბელტის არტეზიული აუზების პიდროგეოლოგიური ოლქის ფოროვანი, ნაპრალოვანი, ნაპრალოვან-კარსტული და კარსტული წყლების წყალტუბოს არტეზიული აუზის პიდროგეოლოგიურ რაიონს.
5. საკვლევი უბნის განლაგების უბნის სეისმურობა არის 8 ბალი.

6. სახიფათო გეოდინამიკური პროცესებდან ფიქსირდება სიღრმული და განსაკუთრებით ინტენსიური გვერდითი ეროზია.
7. საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების სირთულის მიხედვით საკვლევი უბნის განლაგების უბანი არის III კატეგორიის.

ინჟინერ-გეოლოგი

/ს. ხარებავა/

გტპ გეოტრანსპორტექსტი	ფყალტუბოს მუნიციპალიტეტის სოფ.შორეთში მდ.რიონის ნაკილსამაბრაზი სამუშაოებისათვის სააროვექტო-სახარჯო-აღრიცხვები და სატენდერო პროცედურების ჩატარებასთან დაავალიზებული ტექნიკური დოკუმენტაციის შემუშავება	GTP GeoTransProject	
გეოლოგიური პირობითი ნიშნები			
N	გეოლოგ- ასაკი და გენეზისი	აღნიშვნა	ლითოლოგიური დახასიათება და ინდექსი
1	Q _{4-d}	 ①	კენჭი (30-35%) და ხრეში (20-25%), კაჭრების ჩანართებით (30-35%) ქვიშის შემავსებლით, ტენიანი და წყალგაჯერებილი - ①
გრუნტების მდგომარეობა <i>/შეუკავშირებელი/</i> <i>/შეკავშირებული/</i>			
▼ გრუნტის წყლის დონე - მ 2.50			
■ გრუნტის ნიმუში და აღების სიღრმე 4.0			
○ გრუნტის წყლის ნიმუში და აღების სიღრმე 4.0			

GeoTransProject გეოტრანსპორტი ფილატშვარი გენერაციული სისტემით მდგრადი სამუშაოების საპროექტო-კანონის მიხედვით საჭარბელო პროცესუალის ჩაზრდაში ჩატარებული დაცვითი მდგრადი სამუშაოების განვითარების მიმღელობები	GT GeoTransProject გეოტრანსპორტი გრუნტების ძირითად ფიზიკურ-ქიმიკურ განასიათებლების საანგარიშო მნიშვნელობები
	
	
	

გტპ გეოგრანიტული

მუნიციპალიტეტის სივრცულეთიდან და რიცხვის გადამცნავის საკრიტიკო ასაკის შესახებ და კონცენტრირებული და კვაზირეზული ტექნიკური და ტექნიკური გადამცნავის საკრიტიკო ასაკის შესახებ

GTP GeoTransProject

① გრუბების გრანიტულობის შემაღებლობა - %-ში

მასა კუნძული და გათხ ეომეტებ ნი	მასა კუნძული და გათხ ეომეტებ ნი	მასა														
		0.005 - 0.05	0.005 - 0.05	0.05-0.10	0.10-0.25	0.25-0.50	0.5-1	1-2	2-4	4-10	10-20	20-40	40-100	100-200	200-400	400-800
1		3.3	2.7	5.0	5.0	5.8	6.6	8.2	9.0	8.7	12.4	31.2	2.1	-	-	-
2				1.4	1.2	4.1	3.8	7.3	7.0	8.5	10.4	8.2	13.9	32.9	1.6	-

მასა კუნძული და გათხ ეომეტებ ნი															
მასა კუნძული და გათხ ეომეტებ ნი	2.4	4.1	4.4	6.5	6.8	8.3	9.7	8.4	13.2	31.9	1.9				
მასა კუნძული და გათხ ეომეტებ ნი	13.3				21.6			31.3		33.8					

$$\text{მასა} = 137.8$$

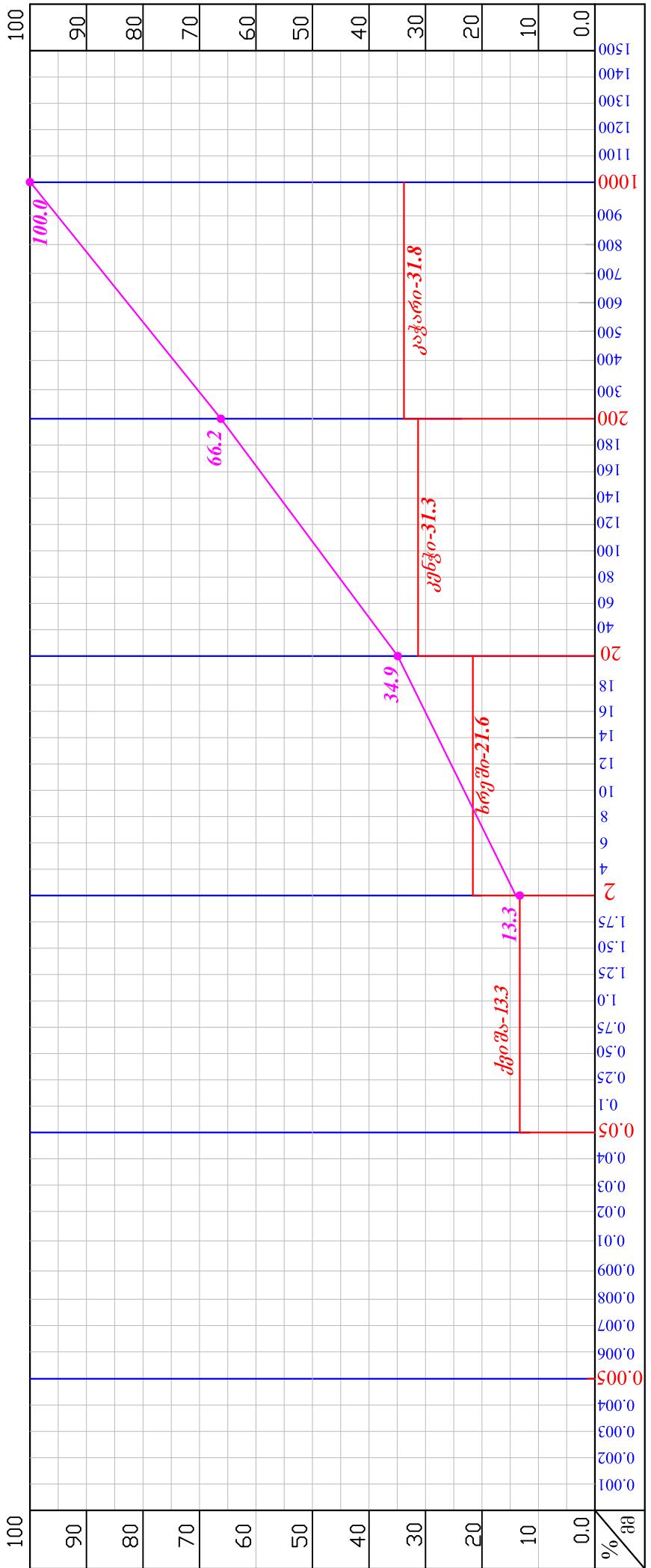
აუტომატიზაცია

/ა. ხარებაძე/

ღმალურის განვითარების სოფელების შეარენდა ნაირსამართი სამუშაოსისათვის საპროტეტო-სამუშაო ფერისაში არაუცხოვდა მათელი არაუცხოვდა

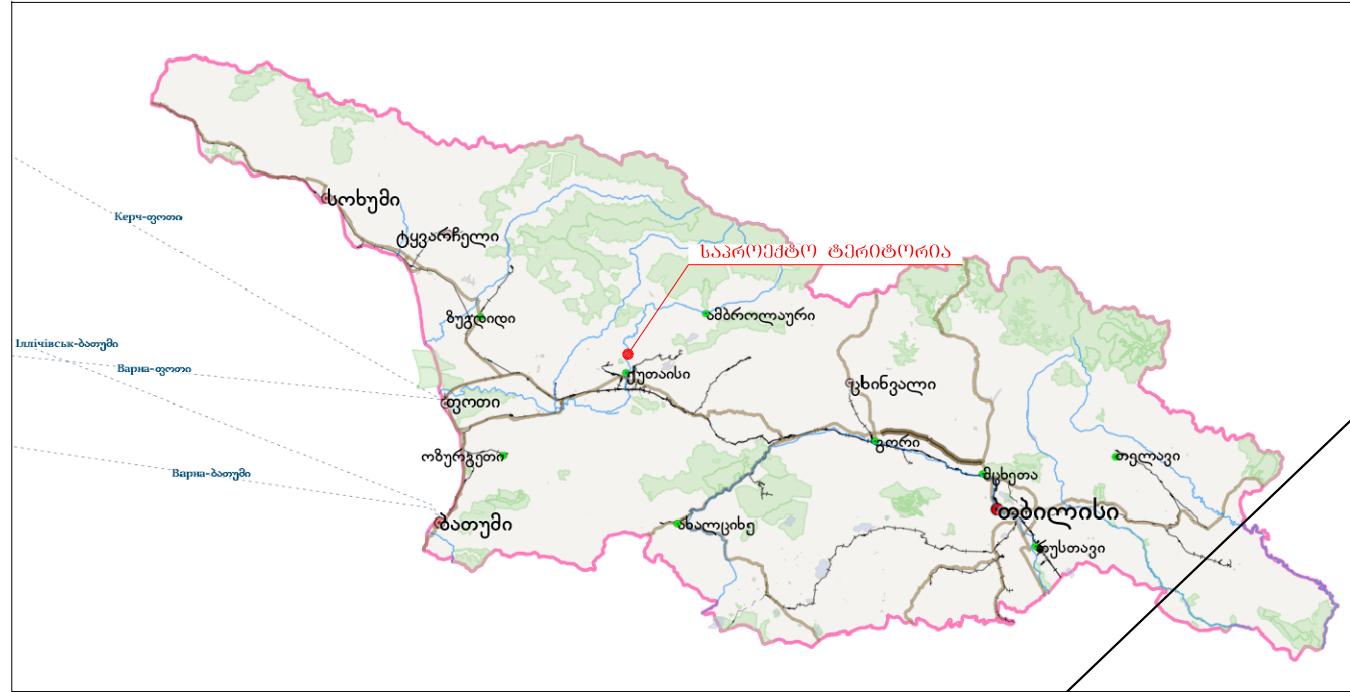
② გრუნტის გრანულობის გემადგენლობის ცხრილი და გრაფიკი

გრაქციები და მათი ზოგჯეო - მგ	თიხა	მცველი	დენისი	დენისი	1-2	2-4	4-10	10-20	20-40	40-100	100-200	200-400	400-800	>800			
სამუშალო მნიშვნელობები - %	-		0.005-0.05	0.05-0.1	0.1-0.25	0.25-0.5	0.5-1	1-2	2-4	4-10	10-20	20-40	40-100	100-200	200-400	400-800	>800
კატური					2.4	2.4	4.1	4.4	6.5	6.8	8.3	9.7	8.4	13.2	31.9	1.9	
მნიშვნელობები - %					13.3				21.6			31.3			33.8		
					13.3				34.9			66.2			100		

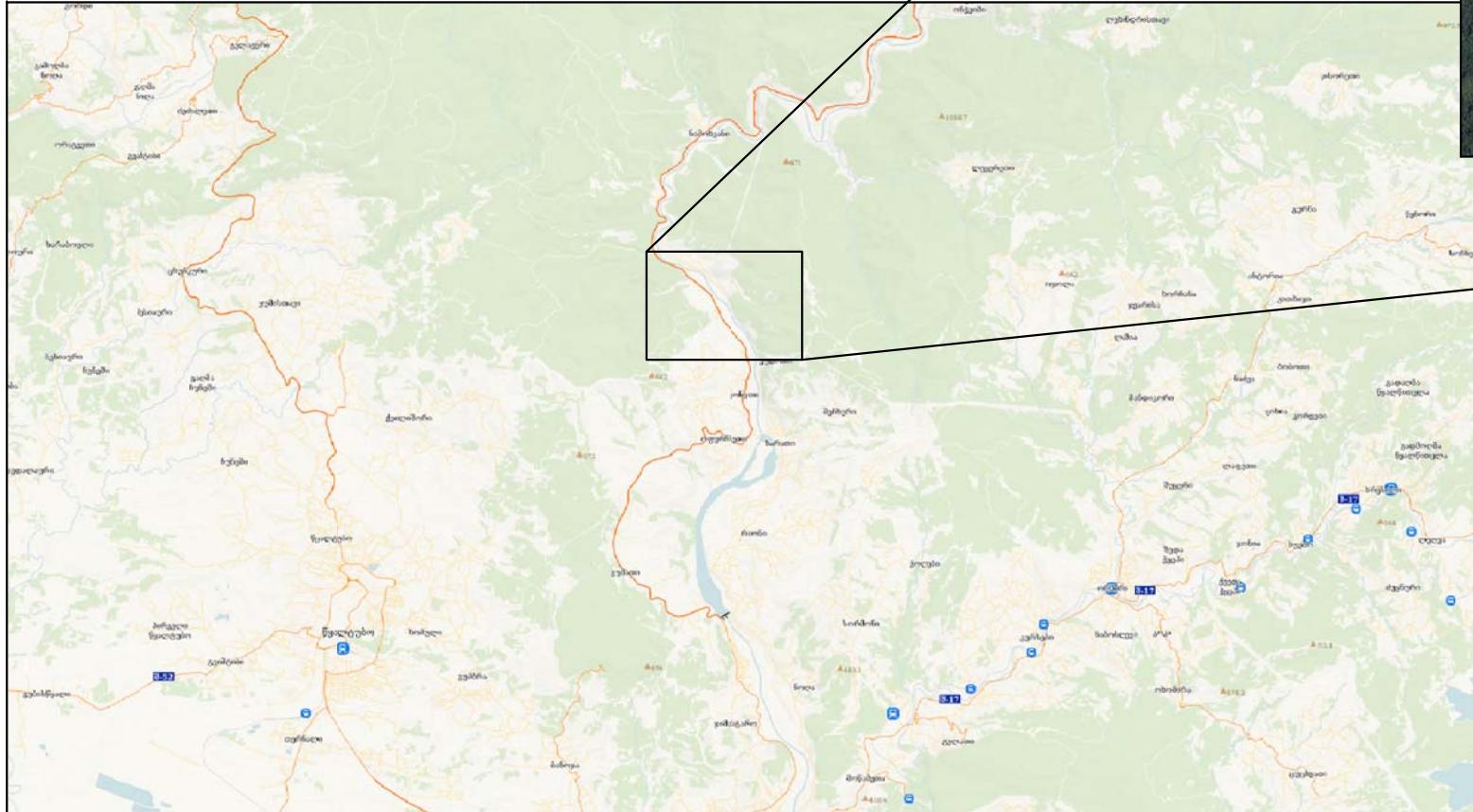

$$\text{ეფექტური} = 137.8 \text{ მმ}$$

9 ნახაზები

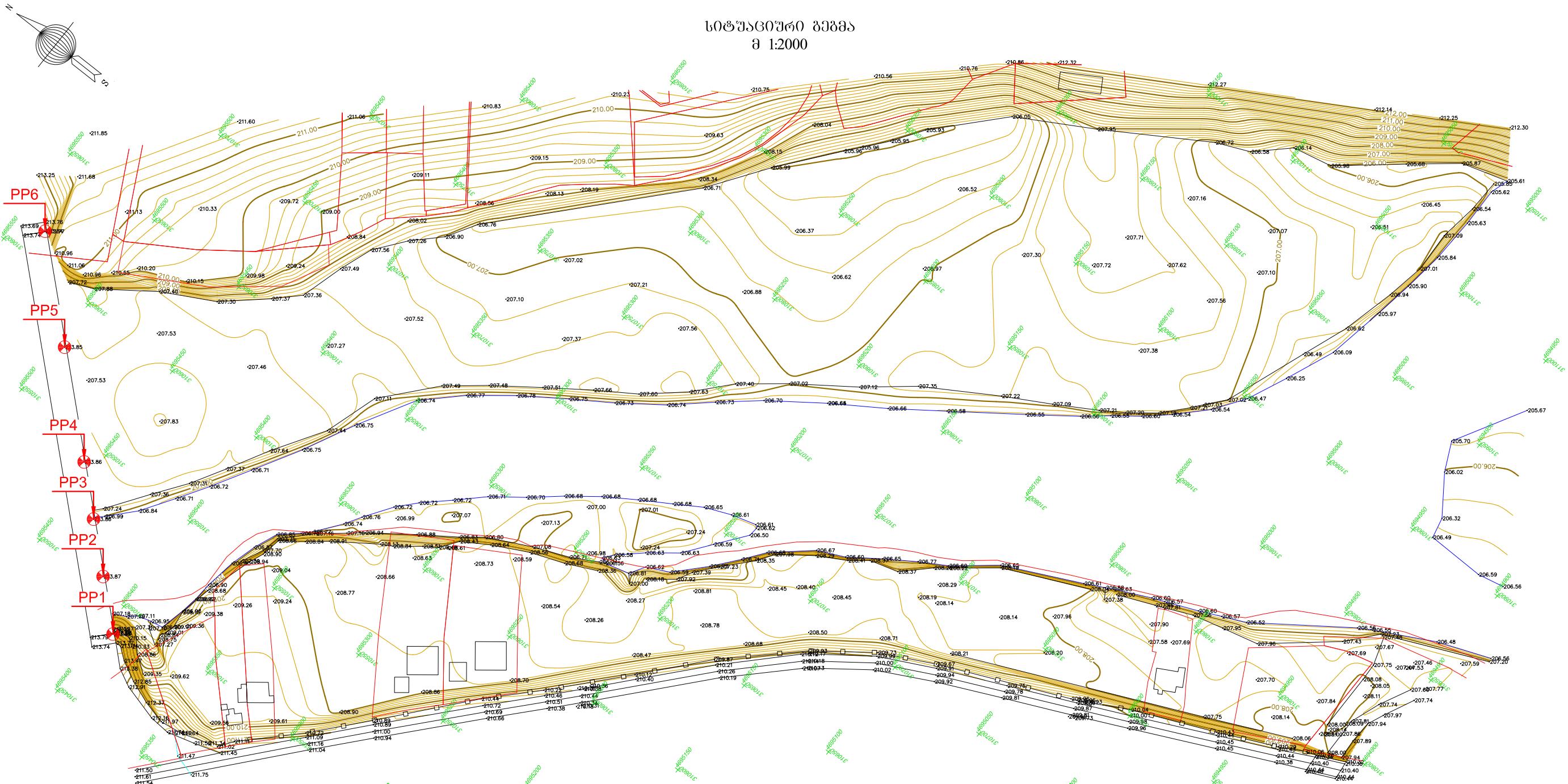
ტერკლის მუნიციპალიტეტი, სოფ. შონეთი, მდ. რიონი

			დაბაში სამართლის სამსახურის დამსახურებელი
			სამართლის სამსახურის მართვის დამსახურებელი
შეადგინა	ლ. გელქაძე	ჭ. ჭავჭავაძე	
შეამოწმა	ა. ჯანჯავა		ტერკლის მუნიციპალიტეტის სოფ. შონეთი, მდ. რიონის ნაირსამაგრი სამუშაოები
			აღმილდებარებობის რეპარატურა
			1
			2022

სიტუაციონური გეგმა

ძ 1:2000

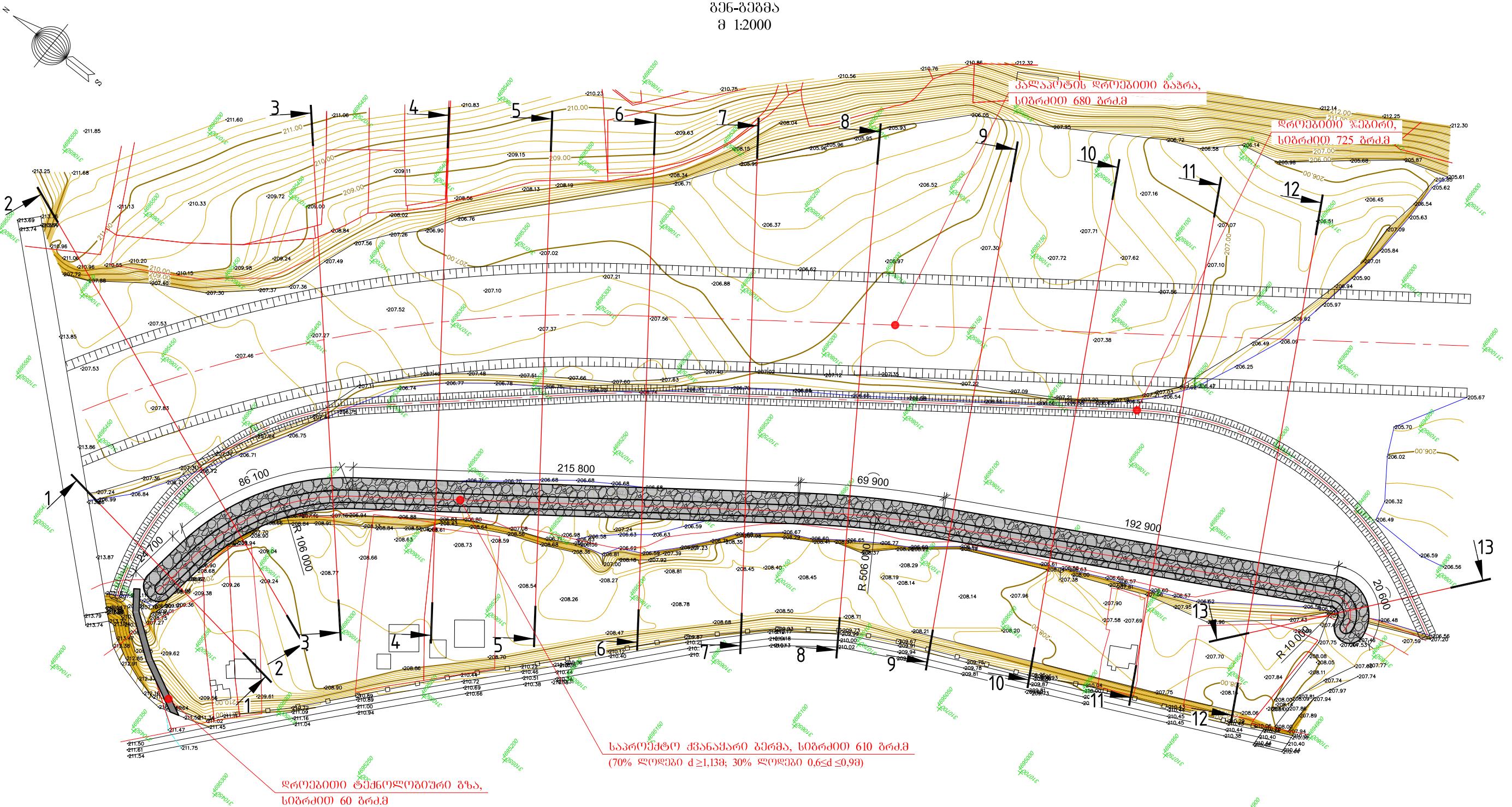
პირობითი აღნიშვნები:

- საკადასტრო ხაზი
- მდინარის სარტყე
- არსებული ღობე
- 0სორის 0სორი
- სიმაღლის 0სორი
- არსებული შენობა-ნაგებობა
- PP / Position point

			საქართველო სახალისხმელი მარკის დამსახურებელი	სოჭირებული მდ 06060606060606
შეადგინა	ლ. გელაშვილი	ქ. ჭავჭავაძე		
შეამოვა	ა. ჯავახიძე			
			საქალაქო მუნიციპალიტეტის სოჭ. ქონიაში, მდ. რიონის ნაირსამაგრი სამუშაოები	2

			რედაქტორი სახამის სამსახურის მუნიციპალიტეტის სამსახური	მოწოდებელი ქადაგის მინისტრი
შეადგინა	ლ. გელქაძე	ჭ. ჭავჭავაძე		
შეამოვა	ა. ჯანჯღავა			
			ვაჟალტუბის მუნიციპალიტეტის სოფ. შოეთი, მდ. რიონის ნაირსამაბრი სამუშაოები	
			ორთოვზოგი	3
				2022

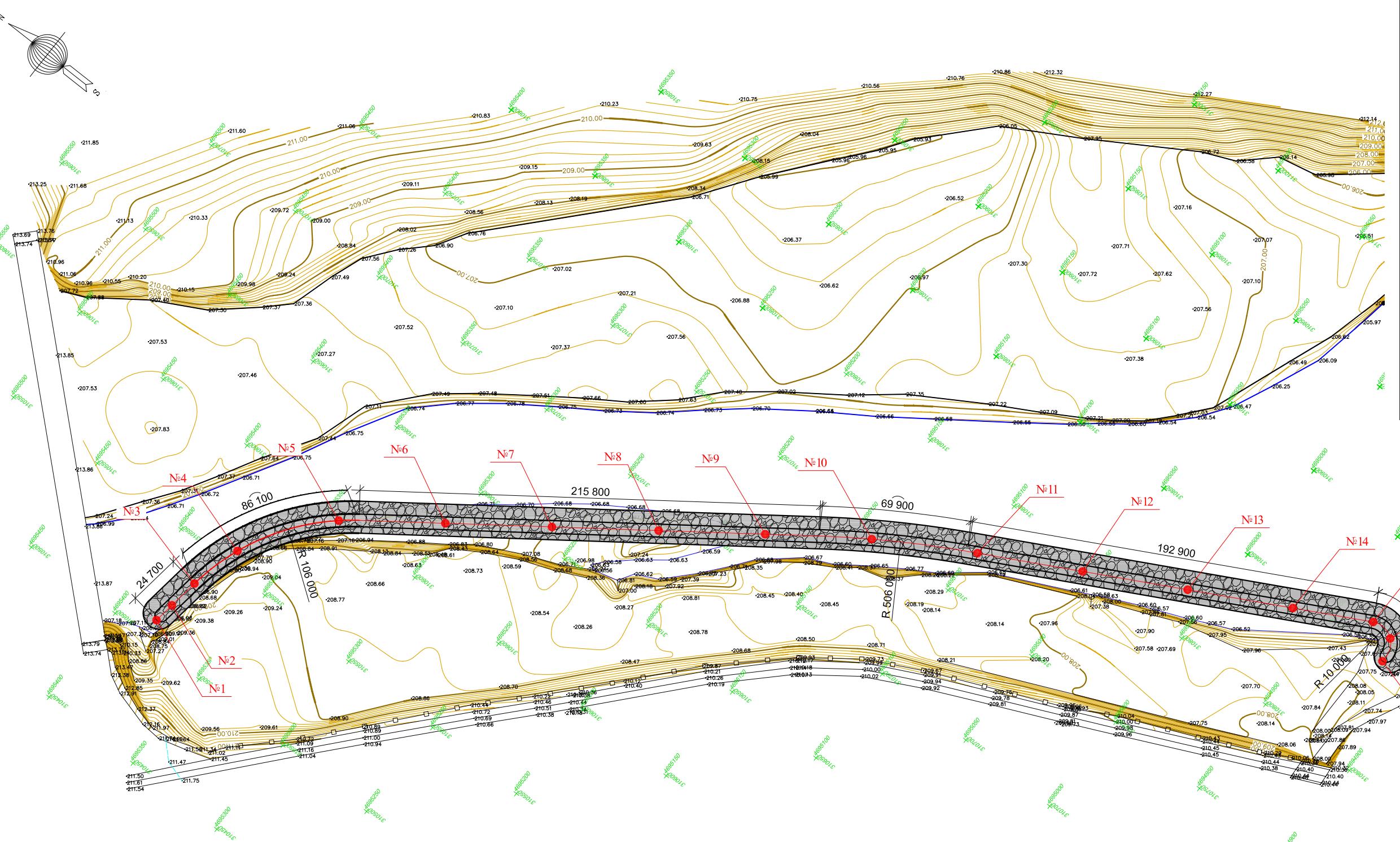
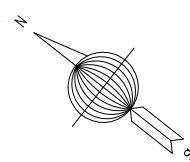

			ნამდვილი საბორივი ბაზა გერმა და სამარხო ბაზა	ნამდვილი საბორივი ბაზა გერმა და სამარხო ბაზა
შეადგინა	ლ. გელაშვილი	ჭ. ჭავჭავაძე		
შეამოვა	ა. ჯავახიძე			
			ვალტეგის მუნიციპალიტეტის სოფ. ქონიაში, მდ. რიონის ნაირსამაგრი საბურავები	
				4
			გენერალური გეგმა	2023

საკროებლო ქვანაცვლის გერმის

დაკვალვის გეგმა

შ 1:2000

საკროებლო ქვანაცვლის გერმის დაკვალვა
კორიდორის გეგმა

Nº	X	Y
1	4695382.765	310509.460
2	4695381.399	310519.366
3	4695379.398	310533.887
4	4695372.984	310558.341
5	4695344.528	310598.891
6	4695304.481	310628.810
7	4695264.170	310658.390
8	4695223.859	310687.970
9	4695183.547	310717.551
10	4695142.890	310746.642
11	4695099.903	310772.142
12	4695055.902	310795.888
13	4695011.901	310819.635
14	4694967.899	310843.381
15	4694934.267	310861.531
16	4694923.203	310860.485
17	4694919.494	310849.812

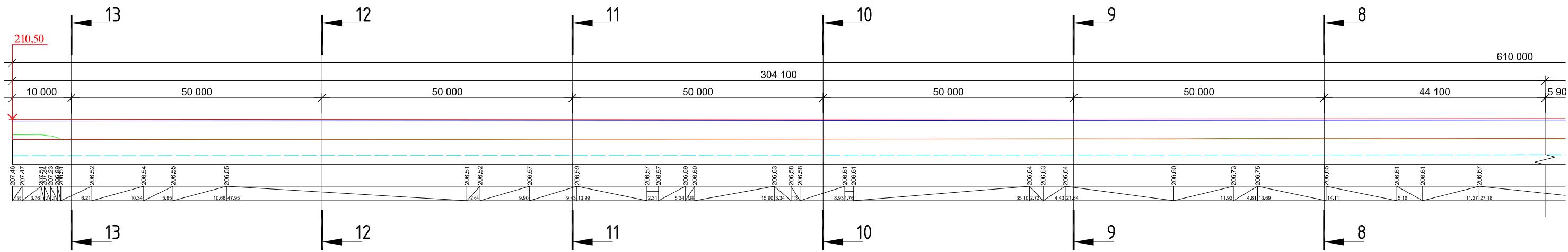
ნამდვილი სახე	ნამდვილი სახე	ნამდვილი სახე
სახელმწიფო სამართლის მიერ მიღებული დოკუმენტი	სახელმწიფო სამართლის მიერ მიღებული დოკუმენტი	სახელმწიფო სამართლის მიერ მიღებული დოკუმენტი
დეველოპერის სახელი	დეველოპერის სახელი	დეველოპერის სახელი
ს. ჯავახიძე	ს. ჯავახიძე	ს. ჯავახიძე
5	5	5
2023	2023	2023

სამართლებრივი მუნიციპალიტეტის სოფ. ქოჩიაშვილი, მდ. რიონის ნაკრძალის სამუშაოები

ქვემაყალიბი გერმის ბრძოლის პროცესის

I უბანი

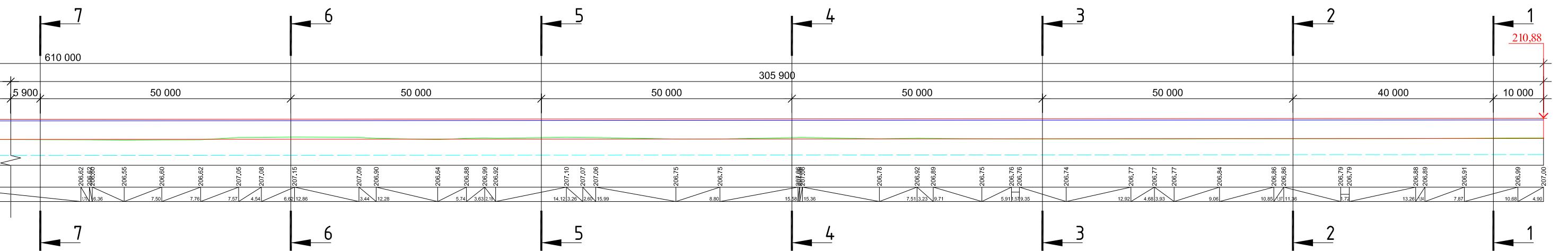
θ 1:800

ქვემაყალიბი გერმის ბრძოლის პროცესის

I უბანი

θ 1:800

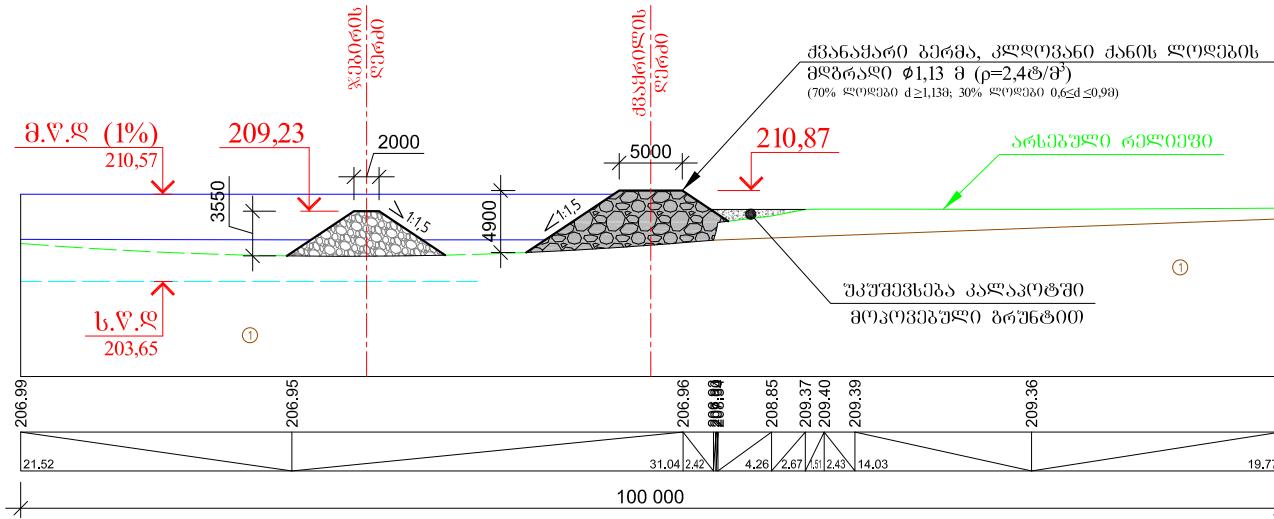

პირობითი აღნიშვნები:

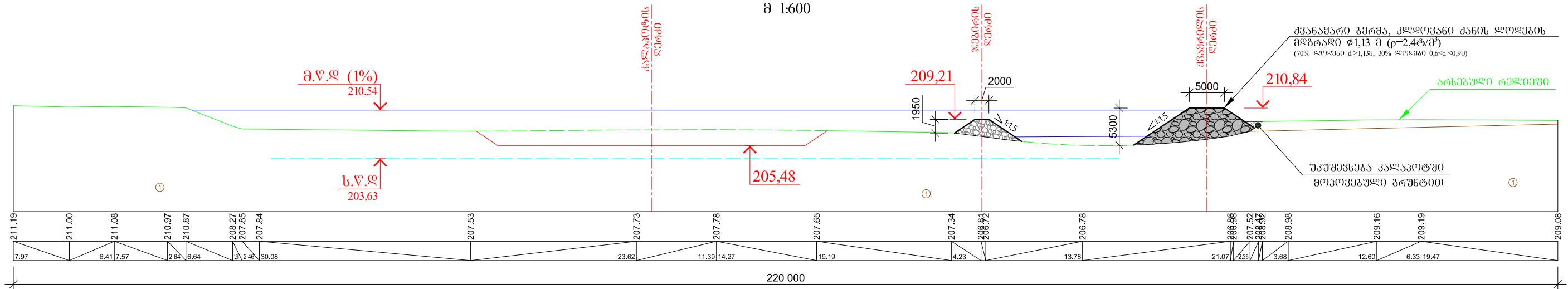
- საკონსტრუქციო ნატესავის ხაზი
- არსებული ბრუნების ხაზი
- მაღ 1%, გადაღი ვაჭის დონე,
1%-იანი უზრუნველყოფი
- სარ, საერთო წარეცხვის დონე

			მიმღები სამსახურის მიერ მიღებული მუნიციპალიტეტის სამსახური
შეადგინა	ლ. გელქაძე	ქ. ჭავჭავაძე	
შეამოვა	ა. ჯანჯავა		
			საქალაქო მუნიციპალიტეტის სოც. კონფიდ., მდ. რიონის ნააისამაბრი სამუშაოები
			საქართველოს ქვემაყალიბის სოც. კონფიდ., მდ. რიონის ნააისამაბრი სამუშაოები
			6
			2023

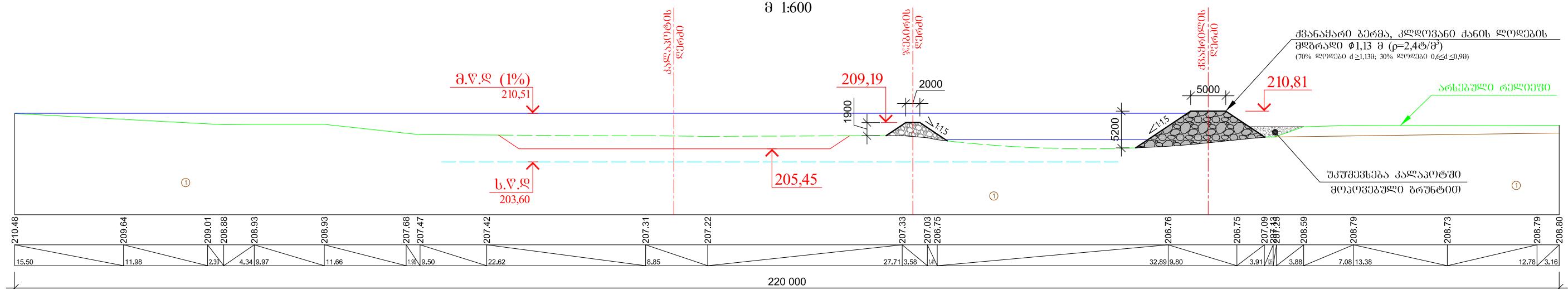
გვე000 1-1
δ 1:600

გვე000 2-2
δ 1:600

გვე000 3-3
δ 1:600

① ქედი (30-35%) და ხრეში (20-25%) - კაჭრების
ჩანართებით (30-35%) ქედის შემაგებლით, ტენიანი და
წყალგარენერებული.

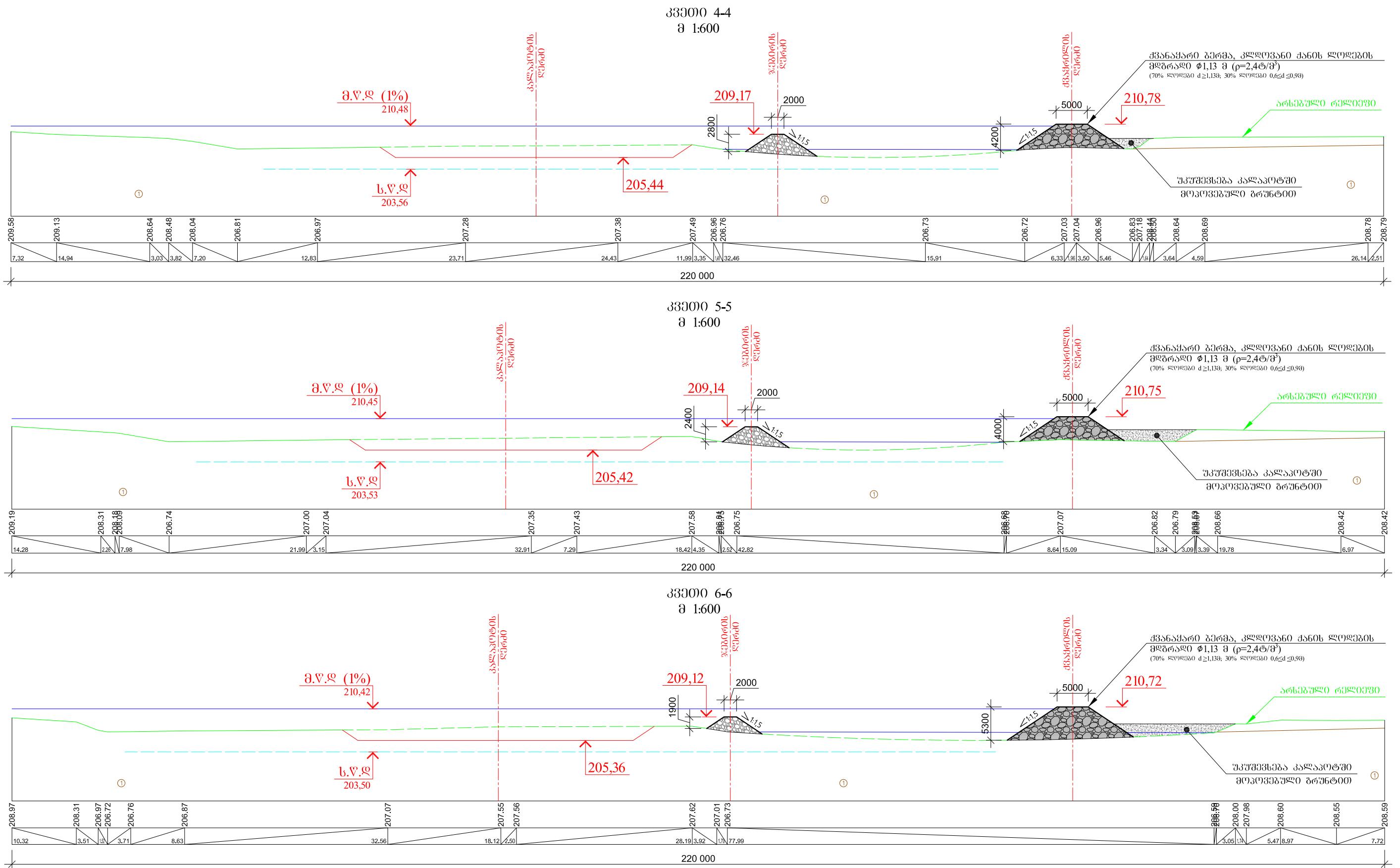
მდგრადი	ლ.ელ.ქ.მ.ები	წ.ჭერი	სამსახური	მდგრადი
შეადგინა	ლ.ელ.ქ.მ.ები	წ.ჭერი	სამსახური	მდგრადი
შეამოვა	ა.ჯ.ანჯ.დ.ა.ვა	წ.ჭერი	სამსახური	მდგრადი

სამსახურის მუნიციპალიტეტის სოფ. ქონიაში, მდ. რიონის ნაირსამაგრი
სამუშაოები

საპროექტო გვანატარი გერმის განვითარების კერძო კვეთის

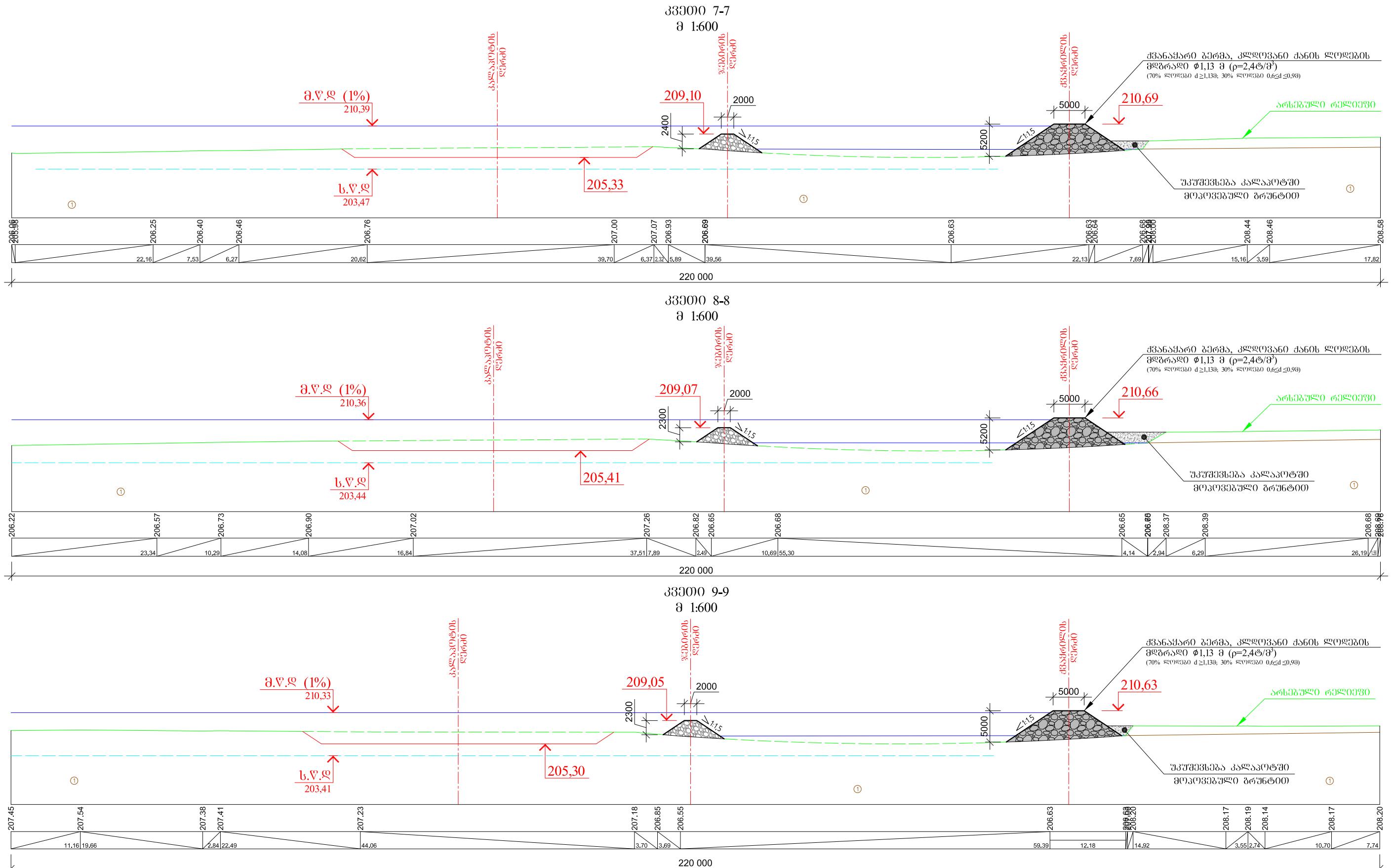
7

2023

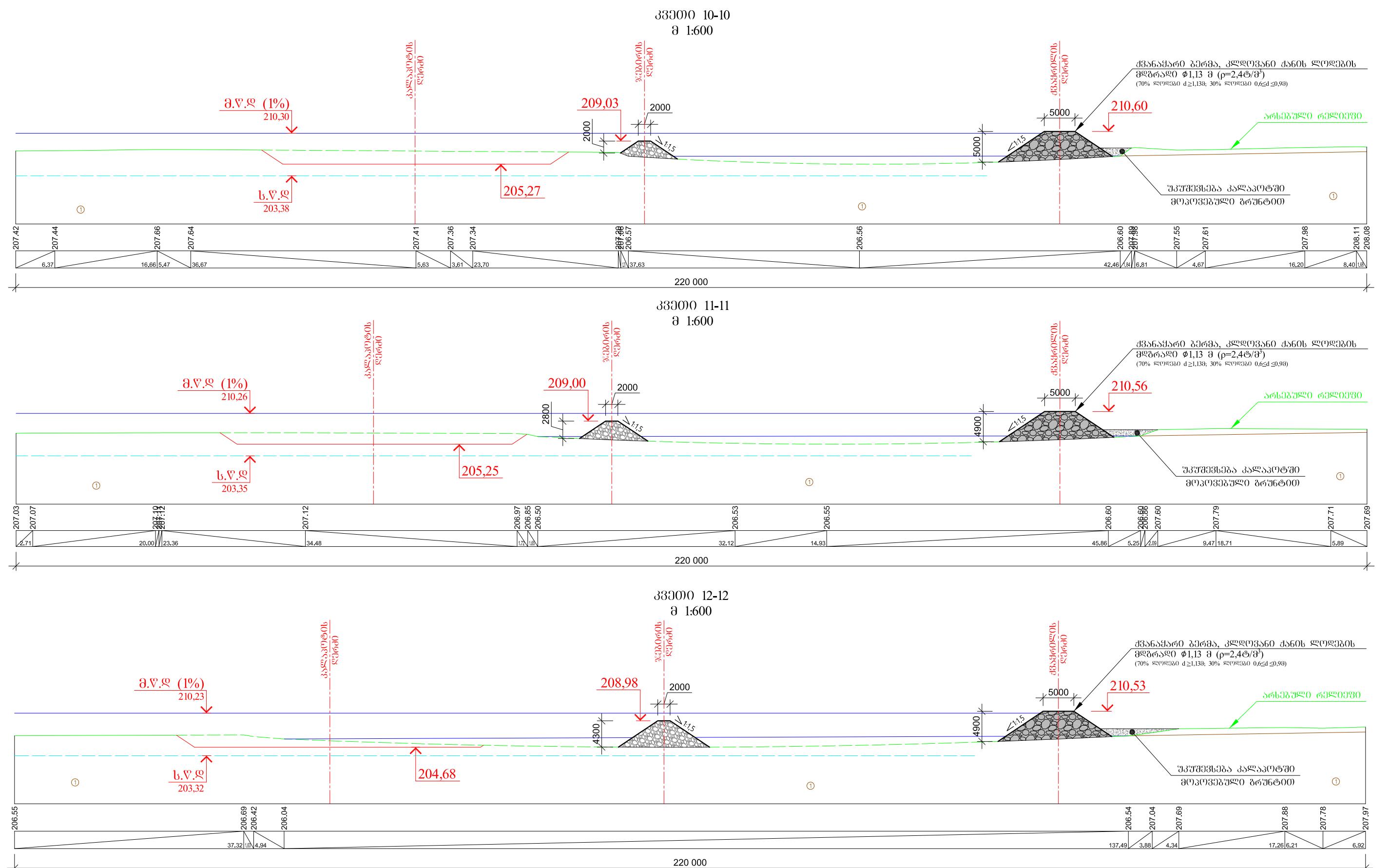
① ძეგლი (30-35%) და ხრეში (20-25%) - კაჭრების
ჩანართებით (30-35%) ქვიშის უმაგსებლიობა, ტენიანი და
წყალგარეულებული.

ნამდვილი	მასშტაბი	მდგრადი	ნიშანი
შეადგინა	ლ. გელპაშვილი	ჭ. ჭავჭავაძე	
შეამოვა	ა. ჯანჯღაძე		
სამარტინოს მუნიციპალიტეტის სოფ. ქოჩიაშვილი, მდ. რიონის ნაირსამაგრი სამუშაოები			
საპროექტო მგანაგარი გერმის განივი კვირიგვი			8
			2023

① ქედი (30-35%) და ხრეში (20-25%) - კაჭრების
ჩანართებით (30-35%) ქვიშის უმაგსებლიობა, ტენიანი და
წყალგარეულებული.

ნამდვილი საძრო სისტემის მასის დაზღვრები	მიმდინარე სისტემის მასის დაზღვრები
სპეციალური მუნიციპალური მასის დაზღვრები	სპეციალური მასის დაზღვრები
სამარტინე მასის დაზღვრების სისტემის მიზანი, მდ. რიონის ნაირსამაგრი	სამარტინე მასის დაზღვრების სისტემის მიზანი, მდ. რიონის ნაირსამაგრი
9	2023

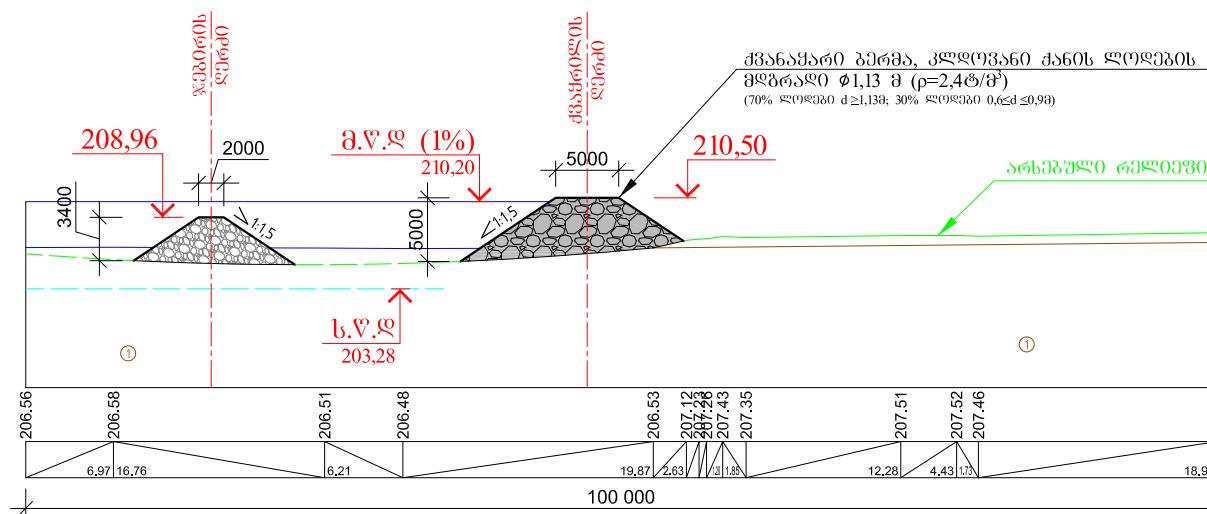
① ქედი (30-35%) და ხრეში (20-25%) - კაჭრების
ჩანართებით (30-35%) ქვიშის უმაგსებლიობით, ტენიანი და
წყალგარეულებული.

ნამდვილი სახელი	მომსახურებული სახელი	ფირmanın სახელი
შემგებიანი სახელი	ა. ჯავახიძე	ENGINEERUS
სახელი	ა. ჯავახიძე	

ვალიურის მუნიციპალიტეტის სოფ. ქონიაში, მდ. რიონის ნაირსამაღარი
საბურაოზე

საპროექტო გვარარი გერმის განივ კვიტიზე

10
2023

(1) ძეგლი (30-35%) და ხრეში (20-25%) - კაჭრების
ჩანართებით (30-35%) ქვიშის შემაგებლით, ტენიანი და
წყალგაჯერებული.

			სახელი სახელი სახელი	მომსახურები მომსახურები მომსახურები
				 GVEE
				სამსახურის მიერთებული მომსახურები სამსახურის მიერთებული მომსახურები სამსახურის მიერთებული მომსახურები

საქართველოს გვანაზრი ბერმის სამსახური, მდ. რიონის ნაირსამაგრი
სამსახური

საპროექტო ენიჭებული გვანაზრი ბერმის განვითარების 11
2023